

רוקדים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

עמותת ארגון המדריכים
והיוצרים לריקודי עם

גליון מס' 113 | נובמבר 2023

לקבלת עתון לתיבת האימיל לחצו **כאן**

טיולי ריקודי עמים בינלאומיים של ג'ים גולד: 2024

הטיולים שלנו מיועדים לרקדני ריקודי עמים, לאלו שלא רוקדים, וכל מי שאוהב טיולים ותרבות.

www.jimgold.com

חבל הבלקן

אלבניה, יוון, מקדוניה וקוסובו

22 במאי עד 3 ביוני 2024
טירנה, דורס, פסטיבל וולורה, קרויה,
סרנדה, בראט, אגם פרספה, אוחריד וקוסובו.

אמריקה הצפונית

קנדה מערבית

23-11 באפריל 2024
קלגרי, באנף, וונקובר.

מזרח התיכון

מצריים

23 בפברואר עד 3 במרץ 2024
קהיר, הפלגה בנילוס, לוקסור, אסואן

בולגריה

22 ביולי עד 4 באוגוסט 2024,
המשך לים השחור 4-8 באוגוסט
סופיה, בנסקו, פלובדיב, בליקו טורנובו;
פסטיבל בקופריבצ'יצה, ובדורקובו, ים השחור

קנדה מזרחית

28 ביוני-10 ביולי 2024
מונטריאל, קוובק, סן ג'ון, הליפקס,
שארלוטאון ועוד.

ישראל

13-3 במרץ 2024
ירושלים, מסדה, תל אביב, גליל, חיפה,
רמת הגולן.

הרשמה לסיור: שריינו לי מקום! תשלום ראשון - 200\$

Jim Gold International, Inc., 497 Cumberland Avenue, Teaneck, NJ 07666 U.S.A. (201) 836-0362

www.jimgold.com / Email: jimgold@jimgold.com

עמותת ארגון המדריכים
והיוצרים לריקודי עם

רוקדים
מגוין לריקודי עם ומחול
NIRKODA

נזכור את ה-7 באוקטובר 2023

הרוקדים והמדריכים מרכינים ראש לזכר

- הנרצחים ביישובי גבול עזה ובכל רחבי המדינה
- החיילים הגיבורים שנפלו בהגנה על הישובים ובמלחמה באויבינו
- ומיחל לשובם המיידים והמוחלט של כל החטופים

מחזקים את

- ליבן ורוחן של משפחות החטופים
- האזרחים המפונים שנקרעו מביתם בדרום ובצפון
- הארגונים האזרחיים הנפלאים והאזרחים כולם אשר מתנדבים בכל מקום ובכל דרך אפשרית כדי לעשות טוב

מברכים את

מדריכי ריקודי העם המתנדבים בכל דרך והעושים כל מאמץ כדי לשמח את האזרחים.

מודים

לרוקדים והמדריכים בחו"ל על איסוף הכספים
והתמיכה מחממת הלב

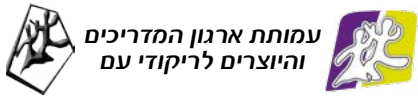
ליבנו עם כל הקהילות היהודיות בעולם
עת האנטישמיות ושנאת ישראל מרימים ראש

אנחנו נמשיך לרקוד!!!

רוקדים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

גליון מס' 113 | נובמבר 2023

לקבלת המגזינים לתיבת האימיל שלך, אנא הצטרף כ-VIP

■ מו"ל

"רוקדים נרקודה", בשיתוף המכון לריקודי-עם (IDI), ארה"ב, נשיא: בוב לוין, יו"ר: טד קומט

■ עורכים: ירון מישר, רות גודמן, דני עוזיאל

■ חברי מערכת:

שני קרני אדוקולסי, הוני גולדפיין, בני לוי, יהודית פיקסלר, רות שנברג, צפי שרגאי

■ עריכה גרפית: אנה קדרי

■ המערכת:

רוקדים, דרך משה דיין 96/35 תל אביב 67320

טל: 052-5620447

פקס: 03-5614651

דוא"ל: rokdim@rokdim.co.il

אתר אינטרנט: rokdim.co.il

למנוי לחץ כאן

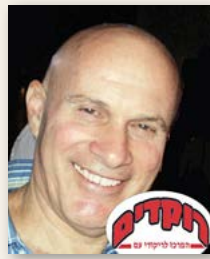
העולם הבינלאומי של ג'ים גולד

טיולי ריקודי עמים בינלאומיים של ג'ים גולד: 2024

הטיולים שלנו מנעדים לריקודי עמים, לא כל שולא רוקדים, וכל מי שאוהב טיולים ותרבות www.jimgold.com

<p>חבל הבלקן</p> <p>אלבניה, יוון, מלטה, טורקיה, בוסניה</p> <p>22 במאי עד 3 ביוני 2024</p> <p>סרבה, דורס, בוסניה ונורתי, קרואטיה, מונטנגו, אלבניה, אסטריה, טורקיה</p>	<p>אמריקה הצפונית</p> <p>קנדה, ארצות הברית</p> <p>23-11 באפריל 2024</p> <p>קנדה, ארצות הברית, קולומביה</p>	<p>מזרח התיכון</p> <p>מצרים, ירדן, לבנון</p> <p>23 בספטמבר עד 3 במרץ 2024</p> <p>סוריה, לבנון, מצרים, ירדן, ישראל, טורקיה</p>
<p>הולנד</p> <p>22 ביולי עד 4 באוגוסט 2024</p> <p>המשיך לים התיכון, 4-8 באוגוסט</p> <p>ספרד, גרמניה, אוסטריה, בלגיה, שווייץ, צרפת, גרמניה, אוסטריה, בלגיה, שווייץ, צרפת</p>	<p>קנדה מרכזית</p> <p>28 ביולי-10 ביולי 2024</p> <p>מנטריאל, קוונט, סנט ג'וזף, הרפטיק, שארלוטטאון, ונקובר</p>	<p>ישראל</p> <p>3-5 במרץ 2024</p> <p>ירושלים, חיפה, תל אביב, גליל, חופי הים התיכון</p>

הרשמה לטיול: שרייני לי מקום! תשלום ראשון - 2005
 Jim Gold International, Inc. 497 Cumberland Avenue, Teaneck, NJ 07666 U.S.A. (201) 836-0362
www.jimgold.com / Email: jimgold@jimgold.com

ירון מישר

רות גודמן

דני עוזיאל

קוראים יקרים,

מדינת ישראל - עם ישראל כולו, בכל העולם, עבר טראומה קשה שלא הייתה כמוה מאז השואה.

אנחנו בעיצומו של שבר שאיש אינו יודע מתי יגמר ואיך יגמר. אנחנו יודעים שיש לנו צבא חזק, אזרחים נהדרים ועם ישראל נפלא בכל העולם. כולנו ביחד נתגבר כי אין לנו ברירה אחרת.

ברור לכולנו שמה שהיה כאן הוא לא מה שהיה... חיינו השתנו וישתנו בהמון מובנים. אנו עדיין לא מבינים ולא מפנימים את גודל השינוי.

אנו מצדיעים למדריכים הרבים שנרתמו לערוך הרקדות בהתנדבות מלאה בכל המלונות והמוקדים בהם רוכזו תושבי הדרום והצפון. אין כמוכם ואנו בטוחים שבשבעות הקרובים תמשיכו בכך.

לצד ההתנדבות, גם אנחנו ציבור המדריכים, נקלענו למצב של חוסר פרנסה. זהו "חור שחור" שעוד לא ברור איך כולנו נצליח להתמודד איתו...

איך הדבר ישפיע על תרבות ריקודי העם? שאלה גדולה שאין עליה תשובה לאיש. ברור לנו שעלינו, על קהילת הרוקדים בארץ ובעולם, לעשות ככל יכולתנו להמשיך ולקיים את מה שאנו יודעים הכי טוב לעשות.

קיומם של הריקודים תלוי באנשים החוזרים ורוקדים אותם. אנו ערים לכעס שהביעו רבים על הניסיונות להמשיך לקיים הרקדות.

החזרה לשגרה כלשהי (עם זיכרון תמידי של האסון והכרה שלא נחזור לאותה המציאות), הינה הכרחית למען קהילת הרוקדים, למען שימור הריקודים ולמען כל העם שלנו.

יש לנו התחייבות תמידית כלפי הרוקדים שלנו בהווה והתחייבות גדולה לדורות הבאים. עלינו לשמר את התרבות הזו בכל דרך אפשרית, תרבות שנבנתה בהמון כאב ומאמץ.

כל הכתבות בגיליון זה הוכנו לפני ה-7.10.23 ואנו מביאים אותן כפי שהן.

הכתבה הראשית הפעם מבטאת את הכרתה של מדינת ישראל בתרבות ריקודי העם הראויה לתיעוד ולשימור.

הפרס על שם **יצחק נבון - הפרס לשימור ותיעוד ריקודי העם**, בו זכיתי אני, ירון מישר, הינו פרס עבור כולנו - הרוקדים והמדריכים כדי שנדע שיש לנו מחויבות להמשך קיומו, פיתוחו ושימורו של תחום זה.

עוד בגיליון:

- ב"סובב עולם" כותב לנו מתי גולדשמיט על היסטוריית ריקודי העם שלנו באי טייוואן.
- על הרקדן והכריאוגרף אורן בראייר כותבת רונית בן שושן.
- תגובה לסקר על "שנת שמיטה" שפרסמנו בגיליון הקודם (112).
- ריקוד החודש הפעם הוא הריקוד אסתיקה של מרקו בן שמעון.
- "חוויות בעין המצלמה" בפוקוס על "שמורת טבע" של ריקודי מושיקו הלוי.

קריאה מהנה

ירון מישר, רות גודמן ודני עוזיאל - עורכים.

מורה לריקוד, לתנועה, מחול

יש לנו בשבילך ביטוח לאחריות מקצועית

הביטוח שלנו נותן לך:

ביטוח חבות
מעבידים

ביטוח
לרכוש

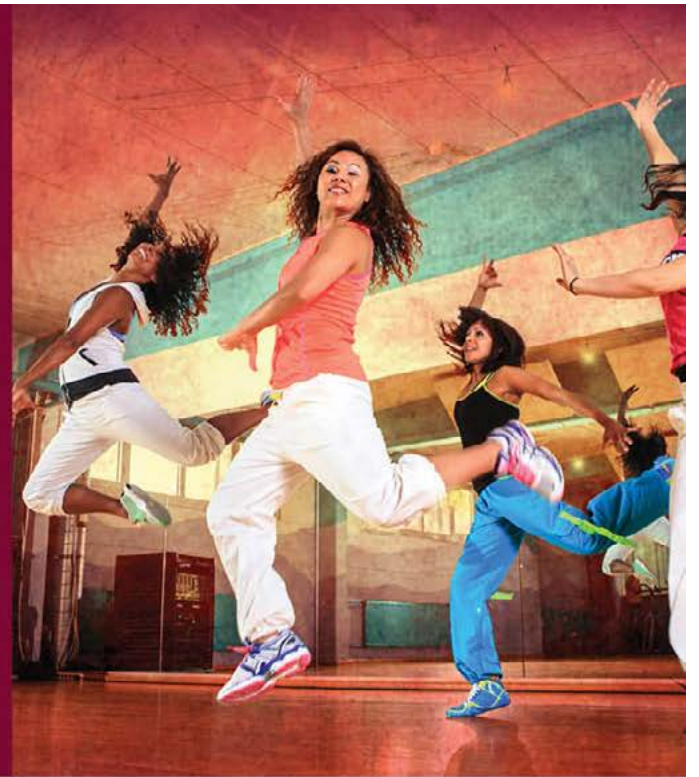
ביטוח אחריות
מקצועית

ביטוח צד
שלישי

ביטוח הגנה
משפטית

ביטוח ופיננסים

טלפון: 04-6388052 | www.rap-bit.co.il
רחוב המייסדים 22, בנימינה

אנחנו מבטחים את העוסקים בתחום הריקוד המחול והתנועה כבר יותר מ-30 שנה
לפרטים ולהצטרפות לתוכנית הביטוח המיוחדת שלנו פנו:

דביר רפ - 050-9789719, dvirr@rap-bit.co.il

מאזן את הרפ בביטוח ופיננסים (מאז 1978)

REGISTERED CHARITY
NUMBER 279801

Mechol Europa 2024

BOOK
INFO@IDI.ORG.UK
WWW.IDI.ORG.UK

UNIVERSITY
OF SURREY

5-9
AUGUST

**SHMULIK
GOV'ARI**

**SHLOMO
MAMAN**

**TAMIR
SCHERZER**

**GABO
MIRKIN**

**DADO
KRAUS**

**Yael
YA'AKOBI**

הטקס להענקת הפרס לתיעוד ושימור המחול הישראלי ע"ש הנשיא יצחק נבון ז"ל

[לחץ לצפייה בסרטון](#)

**The ceremony for the presentation of
the award for the documentation and
preservation of Israeli dance
named for the late President of Israel,
Yitzhak Navon z"l**

[Press here](#)

דוד בן אשר
צילום: דוד בן אשר

הפרס לשימור ולטיפוח תרבויות ישראל בתחום המחול

הוענק ע"י נשיא המדינה לירון מישר ולתחום ריקודי העם

בטקס רב רושם, במשכן נשיא המדינה, העניק הנשיא יצחק הרצוג לירון מישר, עורך "רוקדים-נרקודה", את הפרס לשימור ולטיפוח תרבויות ישראל ע"ש הנשיא יצחק נבון. ירון זכה בפרס בתחום המחול. ראו כאן: <https://youtu.be/QqelDSXqR8Y>

הפרס לשימור וטיפוח תרבויות ישראל, מוענק זו השנה החמישית במעמד נשיא המדינה, כהבעת הוקרה על פועלם של אומנים ואומניות, אשר תרמו לטיפוח התרבות בישראל, הפצתה ושימורה. הפרס מוענק לאומנים מתחומי אומנויות שונים - מחול, תיאטרון, ספרות, קולנוע, מוזיקה, אמנות ועיצוב.

השנה הוענק הפרס ל-7 אומנים בתחומים: עידוד היצירה בתחום התיאטרון - הזוכה: **חנה ווזאנה גרינולד**, פרס ליוצרים בראשית דרכם - **ניר שטראוס**, פרס עידוד היצירה בתחום המחול - **ירון מישר**, פרס עידוד היצירה בתחום הספרות - **ברוך פיקל**, פרס ליוצרים בראשית דרכם בתחום המחול - **סתיו סטרוז**,

פרס יוצרים בראשית דרכם בתחום הספרות - **ברוריה מושקוביץ**, פרס מפעל חיים - **רנה ירושלמי**.
בנימוקי וועדת הפרס נאמר:

ירון מישר הוא רקדן ומדריך לריקודי עם, איש חזון ועשייה שבמשך עשרות בשנים יזם והקים במו ידיו מפעל ענק בשם "רוקדים", של תיעוד ושימור תרבות ריקודי העם הישראליים. מישר צילם, והנגיש לכולם, למעלה מ-6,500 ריקודים בווידיאו, בהדרכת טובי המדריכים ומחברי הריקודים, ייסד את כתב העת "רוקדים-נרקודה" והוציא למעלה מ-100 גיליונות (גיליון זה מספרו 113. ד.ב.א.).

הוא ייסד את אתר "רוקדים" rokdim.co.il במטרה לספק לרוקדים ולמדריכי הריקודים את כל המידע והכלים על תחום ריקודי העם הישראליים.

"בפרס זכיתי אני,
אך למעשה קיבלנו
אותו כולנו - כל
תחום ריקודי העם
שלנו, אשר זכה
להערכה, ראשונה
מסוגה, מצד
הממסד התרבותי
הישראלי האומר:
התרבות הזו היא
נכס!! נכס הראוי
שנשמור עליו ונגיש
אותו לכל דורש."

ארז נבון, יצחק הרצוג, ירון מישר ומיקי זוהר

**”מאות אנשים
טרחו להגיד
לי, באימילים,
בואטסאפ ובעיקר
פנים אל פנים, עד
כמה ההדרכות
שלי עוזרות להם
והן הכי ברורות
והכי מדויקות.
זו המחמאה הכי
גדולה שיכולתי
לקבל...”**

כ-200 איש, מקורבי זוכי הפרסים ומוקיריהם, גדשו את אולם האירועים בבית הנשיא. אחרי קבלת פנים חברתית לצד כיבוד איכותי ועשיר, התייצבו כולם מול בימת הטקס לרגעים המרגשים והחגיגיים של כל אחד משבעת זוכי הפרס.

הקהל קם לכבוד כניסתם של הנשיא **יצחק הרצוג** ורעייתו **מיכל**, ושל שר החינוך והתרבות **מר מיקי זוהר**, שזכו למחיאות כפיים נלהבות.

תחילה הוצג סרטון מחייו ואישיותו של הנשיא **יצחק נבון** על שמו מוענק הפרס, בדגש על תרומתו הייחודית לתרבות הארץ הכוללת כמובן את יצירתו הגדולה “בוסתן ספרדי”. האירוע נפתח בשירה מפיה של **לאה שבת**, שהוסיפה במהלך הטקס עוד שניים משירה הידועים.

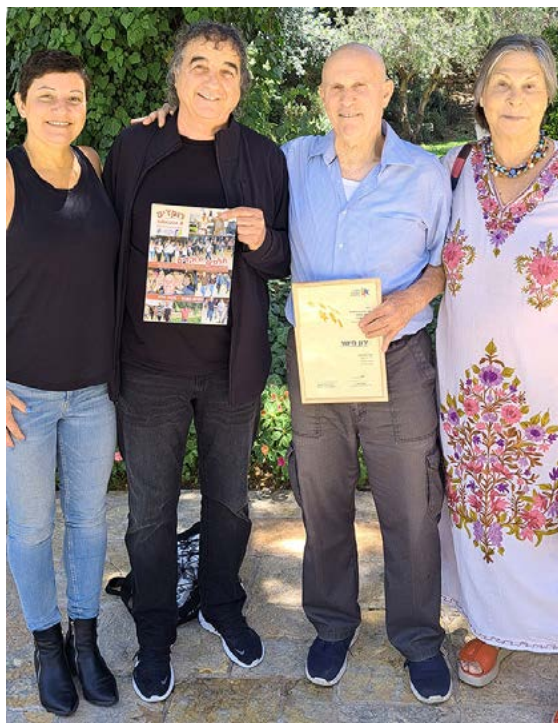
ראשון הדוברים נשיא המדינה, אמר בנאומו:

כל אחד ואחת מכם, זוכות וזוכים יקרים, הקדיש ומקדיש את חייו לאמנות, ובאמצעותה לטיפוח האנושיות והישראליות: חלקכם באמצעות הגוף והריקוד, חלקכם באמצעות המילה הכתובה - בספרות, בשירה, במחזות ובקולנוע, חלקכם באמצעות משחק - בקולנוע ובתיאטרון. אבל כל אחד ואחת מכם, כמו מורשתו של הנשיא נבון, גם יודע ויודעת, עמוק עמוק בגוף ובנפש, שתרבות היא תמיד גשר - גשר בין תרבויות, ביו קבוצות, גשר בין דורות, גשר שמחבר את ההכרה והשכל אל הלב והנפש. אתם, כלות הפרס וחתניו, מגלמים את הגשר בפועלכם, יום-יום, שעה-שעה.

אני מבקש להודות לכל העוסקות והעוסקים במלאכה, לך יידי שר התרבות והספורט מיקי זוהר, לחברות וחברי וועד נאמני הפרס, הוועדות

הנשיא יצחק הרצוג וירון מישר

ד"ר רות אשל, ירון מישר, שלמה ממון וחלי לבנה

כל הזוכים

השונות, וכמובן לכם - בנות ובני משפחתו היקרה של הנשיא נבון. אני מייחל ומתפלל לכך שנזכה - ברוחו של נבון וברוח הזוכים והזוכות - להבין עד כמה השוני בינינו הוא מתנה גדולה, נכס של ממש. שנכיר את כל צבעי הפסיפס הישראלי ושנבין

באמת לעומק, שמדינת ישראל לא תהיה היא עצמה, שהחברה הישראלית לא תהיה מה שהיא יכולה להיות, בלי כל החלקים שבה. אז ברכות חמות לכולכם ולכולכם ובהצלחה.

מיקי זוהר, שר התרבות והספורט, ברך את הזוכים, ואת קהל הנוכחים:

סודו של עם ישראל טמון בגיוון המיוחד שלו וברב-התרבותיות שבו. יהודים ויהודיות מכל קצוות תבל. מתרבויות רבות ושונות הגענו, אך כולנו עם אחד. אני מברך את הזוכים בפרס על פעולתם לשימור וטיפוח התרבויות השונות, אלה שביחד מרכיבות את הפאזל הישראלי המיוחד והמרגש.

נבון טיפח את תרבות הלאדינו ואת מורשת יהדות המזרח. אנו גאים להעניק לכם את הפרס על עידוד יצירה, שאתם, הזוכים, תורמים רבות לטיפוחה ושימורה. תודה לכם בשם הממשלה ותודה לנשיא המארח את הטקס הזה בביתו.

ארז נבון, בנו של יצחק נבון הנשיא החמישי של ישראל, דיבר על מורשת אביו:

אני עומד כאן ומדבר על בית אבא שלי. אני זוכר את החלון ממש כאן בבית הזה בו שיחקתי כילד. כיום אני עוסק בהנצחת פועלו של אבא יצחק ובמורשתו התרבותית לחברה בישראל. החפץ חיים בשיח נבואי קרא לחברה בישראל לשיח מכוון, לא משחית ולא מרחיק, כך קרא גם אבא, כנשיא המדינה. ההצגה "בוסתן ספרדי" שאבא כתב מבטאת את תרבות יהדות המזרח, שאבא טיפח מאד והיא למעשה בבואה מושלמת של עם ישראל, ומשקפת את משנתו של נבון.

ד"ר רות אשל, יו"ר וועדת הפרס בתחום המחול, על זכייתו של ירון בפרס המכובד:

בוועדה שדנה על פרס עידוד יוצרים בתחום המורשת, ישבו איתי הרקדניות והכוריאוגרפיות המוערכות אורלי פורטל ושירה אביתר. שמחתי לראות את שמו של ירון מישר ברשימת המועמדים. אני מכירה את פועלו עשרות בשנים, את הלהט שלו, המאבק שלו לתיעוד ושימור מורשת ריקודי העם שלנו. מצאתי בו את המועמד הראוי ביותר.

אלא שהתעוררה שאלה עקרונית כיוון שהפרס הוא עבור "יוצר". מי זה יוצר? מה זאת יצירה? האם יוצר ויצירה, כפי שמקובל לחשוב, מוגבל אך ורק ליוצר הריקוד (הכוריאוגרף) והיצירה היא הריקוד - הכוריאוגרפיה - או כפי שאני טוענת, שעורך כתב-עת כמו "רוקדים-נרקודה", הוא איש יוצר, וכתב העת הינו היצירה שלו, כשהנושא תואם את נושא המורשת.

בשני המקרים, יוצר הריקוד ועורך הגיליון, יוצרים יש מאין. שניהם מבטאים ביצירתם, הריקוד או הגיליון,

ד"ר רות אשל:
"שמחתי לראות את שמו של ירון מישר ברשימת המועמדים. אני מכירה את פועלו עשרות בשנים, את הלהט שלו, המאבק שלו לתיעוד ושימור מורשת ריקודי העם שלנו."

את תפישת העולם האמנותית שלהם, שניהם נדרשים לעשות בחירות של ניפוי, מה להשאיר ועל מה לוותר, שניהם נדרשים ליצירתיות, דבקות במטרה ולהט.

לכתב העת "רוקדים-נרקודה" יש להוסיף את אתר "רוקדים" ובו צילומי וידאו של אלפי ריקודי העם שהפיק, הקטלוג המפורט ובו הפרטים של כל ריקוד וריקוד - הכל בכספו הפרטי, ומתוך חזון ואמונה בחשיבותו של מפעל חייו.

בעוד שריקודי העם החדשים, מרביתם לא עומדים במבחן הזמן ונעלמים במהירות, מפעל החיים של מישר ל"תיעוד ושמירת ריקודי העם" יישאר תמיד כצאן-ברזל של מורשת היצירה בתחום.

אני שמחה שכל חברי ועדת המחול החליטו להעניק לירון מישר את פרס היצירה.

העשייה של ירון - תמצית הדברים בגינים זכה בפרס:

ירון לקח על עצמו משימה לאומית בתחום התרבות: לתעד ולשמר את התופעה הייחודית של ישראל - ריקודי העם. יש עוד כמה מתעדים, אולם התיעוד של ירון הינו לאורך זמן, המקיף והמפורט ביותר. האוסף גם מונגש בצורה הטובה ביותר, ללא תשלום, לכולם - נכס לדורות.

בתחילת שנות ה-80 של המאה הקודמת, הקים ירון, בהשקעה עצומה, אולפן הקלטות ביתי בו ערך אלפי שירים והכניס לריקודים. עד היום עריכות אלה משמשות את הריקודים של אז, אלה שאנו עוד רוקדים. לכל ריקוד היה רישום צעדים בשפת "ריקודי העם" וכל קלטת שמע לוותה בחוברת הדרכת הצעדים.

ירון היה הראשון שהכניס את העריכות הדיגיטליות וההקלטות על מחשב ובשנות ה-90 עזר ויעץ למחברי ריקודים רבים בעריכת השירים לריקודיהם החדשים.

במקביל החל בעבודה אין סופית של צילום ועריכת וידאו של הריקודים. כמעט כל ריקוד שנלמד או נרקד אי פעם במדינה מתועד באוסף של "רוקדים".

בהשקעה של מאות אלפי שקלים, צילם ירון מאות מדריכים ומחברי ריקודים. ברבים מצילומי הריקודים מלמד ירון בעצמו בכישרון מתודי מעולה, להנאת הלומד ותועלתו. הוא מעיד: "מאות אנשים טרחו להגיד לי, בהודעות דוא"ל, במסרונים ובעיקר פנים אל פנים, עד כמה ההדרכות שלי עוזרות להם והן הכי ברורות והכי מדויקות. זו המחמאה הכי גדולה שיכולתי לקבל...".

עבודה זו בהשקעה של מאות אלפי שקלים, הינה הבסיס לספרייה עצומה של למעלה מ-6,500 צילומי ריקודים. הצילומים של "רוקדים" הינם היחידים המציגים בכתב, את כל בעלי הזכויות במוזיקה, הן על גבי הסרטון והן בצידו, בעמוד האינטרנט. צילומים אלה הינם בסיס ללימוד הריקודים ע"י המדריכים והרוקדים כאחד.

הריקודים תועדו כך במשך כ-30 שנה. חלקם נרקדים בתדירות, חלקם לעיתים רחוקות במקומות רחוקים על פני הגלובוס, או שנשכחו. אולם הם קיימים בגנזך זה כשימור לדורות.

ירון יזם ועדיין עורך את כתב העת "רוקדים-נרקודה", בו מובאות כתבות בתחום המחול העממי של ישראל במגוון נושאים, לרבות ראיונות עם כוריאוגרפים ומארגני אירועים

ירון מישר מקבל את התעודה והפרס מידי של הנשיא הרצוג

מי ימשיך את דרכי? מי ימשיך להכניס נתונים לאתר, לתחזק אותו, להוסיף צילומים ותיעוד? מי ימשיך לערוך ולהפיק את המגזין "רוקדים נרקודה"?

עם הנשיא הרצוג והחברים שבאו לפרגן

גדולים, כמו **גדי ביטון, מושיקו הלוי, אבי לוי, שלמה ממן, משה תלם**, ולהבדיל, עמודי תווך בעבר כמו **יאב אשריאל ז"ל**, ועוד רבים וטובים.

112 גליונות הופקו עד היום והם נכס תרבותי עצום. הם אוצרים בתוכם שלל אירועי מחול לאורך 35 שנים, וזהו חומר ארכיוני שלא יסולא בפז. ירון חולם על היום בו יסיים להעלות את כל הכתבות מכל העיתונים המודפסים לאתר "רוקדים-נרקודה", בו ניתן לחפש כתבות לפי נושאים, כותבים, מילות מפתח ועוד.

בכתבות שירון כותב הוא אינו מהסס להתעמת עם נקודות רגישות בתחום כמו "לטעון לזכותם של מחברי הריקודים לקבל תמלוגים מהמשתמשים בריקודים, כמו שמקבלים, או צריכים לקבל, מחברי השירים והזמרים".

ירון גם הציע ונימק היטב הצעה מהפכנית לעצירת מבול הריקודים - "שנת שמיטה" - בסקר שערך, בו הצביעו למעלה מ-1300 רוקדים, תמכו בהצעתו זו למעלה מ-70% מהמצביעים.

ירון היה הראשון והיחיד שנלחם להסדרים חוקיים עם בעלי הזכויות - חברות התקליטים ואקו"ם. ככל הידוע לי, עד היום ירון מישר הוא היחיד המשלם תמלוגי שימוש במוסיקה לחברות התקליטים ולאקו"ם בגין ריקודים שאנשים רוכשים באתר.

ירון מספר:

בפרס זכיתי אני, אך למעשה **קיבלנו אותו כולנו** - כל תחום ריקודי העם שלנו, אשר זכה להערכה, ראשונה מסוגה, מצד הממסד התרבותי הישראלי האומר: **התרבות הזו היא נכס! נכס הראוי שנשמור עליו ונעשה אותו נגיש לכל דורש.**

אני מאוד גאה להיות במקום הזה, אך מסתכל קדימה ומאוד חושש לעתיד: מי ימשיך את דרכי? מי ימשיך להכניס נתונים לאתר, לתחזק אותו, להוסיף צילומים ותיעוד? מי ימשיך לערוך ולהפיק את המגזין "רוקדים-נרקודה"?

ארכיון הריקודים של "רוקדים" זו עבודה שלא נגמרת: הוספת ריקודים, הוספת מוזיקה וצילומים. כאן אני זקוק לשיתוף פעולה אמיתי מצד כל מחברי הריקודים. הם אלה היכולים לתת את המידע הכי אמין והכי מהיר על כל ריקוד חדש/ ישן. הם אלה שהכי ראוי שילמדו ויציגו את ריקודיהם בווידאו שבאתר. אני מייחל שכולם יבינו זאת.

יש לי חלום: להוסיף לכל ריקוד באתר את מילות השיר, רישום הצעדים, וסיפורו של הריקוד. יש לי המון חומר על המחשב שצריך להכניסו לאתר. יש גם חברים שמוכנים לעשות זאת בהתנדבות. אלו שלבים מתקדמים וזה יקרה.

תכנות ותחזוקה של אתר אינטרנט בגודל הזה, עולים מאות-אלפי (!) שקלים. ללא תמיכה המונית של המשתמשים, אין לאתר הזה אפשרות קיום.

תכנות אתר אינטרנט בגודל הזה ותחזוקתו, עולים עשרות ומאות אלפי שקלים. ללא תמיכה המונית של המשתמשים, אין לאתר הזה אפשרות קיום.

מגזין "רוקדים-נרקודה" קיים כבר 35 שנים. בשנים האחרונות הצלחתי לממש את חלומי הישן ולעבור לעיתונים מקוונים במקום מודפסים. כל זה הודות לעבודת התכנות המדהימה של אמנון בן דוד מירושלים. זהו אתר האינטרנט לשימור ותיעוד - "רוקדים-נרקודה".

השנה השקעתי עוד 50,000 ₪ כדי לבנות אתר זה מחדש בעיצוב מקצועי. זה עדיין בשלבי עבודה ולא עלה לרשת.

במהלך 35 השנים היו כ-6-7 ניסיונות של חיבור/שותפות של חברות ויחידים שחשבו או קיוו שיש במגזין פוטנציאל כלכלי. כולם פרשו כאשר ראו שהחלומות להרבה כסף, הינם רק חלומות. במקום הזה צריך להשקיע המון זמן וכסף - במסירות ובשיגעון לשלמות.

ומהיכן המימון לכל זה?

אכן זו בעיה, אומר ירון: יום צילומים עולה למעלה מ-1500 ₪. עריכת הסרטונים עולה כ-120 ₪ לריקוד ואנחנו כבר עברנו את ה-3000 ₪ ליום צילומים אחד. לעלות הכספית נוספות עשרות שעות עבודה לכל יום צילומים ועוד עשרות שעות עבודה בכל שבוע בתחזוקה והוספת נתונים.

מקורות מימון:

1. מנוי VIP+ בתשלום חודשי.
 2. מנוי ה-VIP השנתי שכל אחד יכול להרשות לעצמו להצטרף
 3. חברים התומכים מעבר למנוי. ראו כאן: <https://bit.ly/45qDjL3>
 4. ארגון המרקידים שתומך בכל שנה בסכום ראוי.
- מי ייתן וכל שוחרי המחול, אלה המשתמשים בצילומים ובשירותי האתרים החשובים ואלה שסתם תומכים בתרבות הזו, **יצטרפו ללקוחות VIP** ויאפשרו את המשך הפיתוח.

החברים מפרגנים

כ-20 חברים, רוקדים, משפחה, אוהדים, הגיעו במיוחד לטקס בירושלים, לברך ולפרגן לירון לקבלת הפרס. **ביקשתי מכמה מהמשפיעים והמובילים של ריקודי העם לחוות דעה בעקבות קבלת הפרס.**

החברים שבאו לפרגן

שלמה ממון:
"לדאבוני בקרב אנשינו אין מספיק הערכה לפעולות הללו שבאמת עוזרות לכולנו, ולא כולם מודעים למאמץ המושקע והתורם כל כך, המבוצע ע"י ירון. אפילו אני, כשצריך ללמד ריקוד שלי, אחרי תקופה ארוכה נעזר בתיעוד של ירון להיזכר בצעדים שאני בעצמי חיברתי."

לאה שבת ליוותה את הטקס בשירתה

שלמה ממון, כוראוגרף, מנהל אמנותי של פסטיבלי מחול:

אני שמח מאד בשמחתו של ירון שהיא שמחתנו. אכן, ירון עושה המון למען תיעוד ושימור תחום ריקודי העם שלנו. זה כרוך במאמץ רב והשקעה של זמן ועבודה וגם השקעה כספית לא קטנה.

יש לא מעט מגבלות וקשיים. ירון מתמודד ועובד בצורה מכובדת, ומתגבר על הרבה מהמורות. חייבים להודות לירון, שבזכותו גם המרקידים וגם הרוקדים מגיעים לצילומים של הריקודים ונעזרים בלימודם.

ראוי שכולנו נפגין הערכה לפעולות הללו שבאמת עוזרות לכולנו, ולא כולם מודעים למאמץ המושקע והתורם כל כך של ירון. גם אני - כשאני צריך ללמד ריקוד שלי אחרי תקופה ארוכה, אני נעזר בתיעוד של ירון על מנת להיזכר בצעדים שאני עצמי חיברתי.

ארגון המרקידים צריך להעריך אף יותר את תרומתו של ירון והיה חייב לדעתי, לתמוך בפעולותיו הרבה יותר. מן הראוי היה שכל מרקיד, כל חבר בארגון המרקידים, יהיה חתום על מגזין "רוקדים", הרי זה הביטאון שלנו. הביטאון הזה מעניין גם את הרוקדים עצמם וצריך להיות נחלת כל רוקד ורוקד. הנה, גם ממשלת ישראל, משרד התרבות, מצאו לנכון להעלות על נס את תחום ריקודי העם שלנו, והפעם זה קרה בזכותו של ירון מישר. ברכות לירון, פירגון לכולנו.

גלית עדרי, משתלמת אצל ירון אחרי קורס מדריכים:

עברתי קורס מדריכים ואני עושה השתלמות אצל ירון. אנחנו מדריכים ביחד בחוג שלו בימי שלישי בדיזינגוף סנטר בתל אביב כבר יותר מחצי שנה.

אני חושבת שהוא אחד האנשים הכי ישרים שיש. קיבוצניק אמיתי. קפדן בצעדים והמורה הכי טוב שיכולתי לבקש.

למרות שהוא לא "סחבק", הרוקדים שלו אוהבים ומעריצים אותו. לי ניתנה הזכות לעבוד לצידו, ללמוד ממנו, וללוות אותו לטקס החשוב הזה בבית הנשיא.

אייל עוזרי, יוצר, מדריך, יו"ר בפועל של ארגון המרקידים:

כל פעולה שחושפת את ענף ריקודי העם בישראל, גם אם לא זוכה להוקרה מספקת בארץ, חשובה מאין כמוה. קבלת הפרס של ירון הביאה את הריקודים שלנו עד לדרגה הגבוהה ביותר, עד נשיא המדינה. ברכה רבה בכך.

ירון ראוי מאד באשר הוא משקיע לילות כימים בעבודת התיעוד והאיסוף של החומרים אותם הוא מפיק. אין אח ורע לעבודה הזאת בארץ וגם לא בעולם. מגיע לו להירשם בספר השיאים של גינס על הכמות אותה הוא יוצר בתחום הריקודים, כפי שאנו מכירים.

אייל עוזרי:
"כל פעולה שחושפת את ענף ריקודי העם בישראל (אשר לא זוכה להוקרה מספקת בארץ), חשובה מאין כמוה. קבלת הפרס של ירון הביאה את הריקודים שלנו עד לדרגה גבוהה ביותר, עד נשיא המדינה. ברכה רבה בכך."

לשאלתך באשר לעיתון "רוקדים-נרקודה", הרי לדעתי כל חבר בארגון המרקידים צריך להיות חתום על הביטאון הזה, שתורם לנו רבות ואנו הרי שותפים לעשייה ונהנים ממנה. הביטאון משרת את מטרותנו לכן הוא צריך להיות חלק מאיתנו.

הנה כי כן, תחום ריקודי העם זכה להכרה ממשלתית-מדינית ואנו - החובה עלינו להמשיך בטיפוחה ושימורה של תרבות זו למען עם ישראל והדורות הבאים.

אבי לוי, יוצר, מרקיד, מנהל אמנותי ויזם של פסטיבל אשדודאנס:

אני בהחלט מברך את ירון על הזכייה שלו. מגיע לו הכבוד הזה. הוא היחיד בארץ ובעולם לשימור כל כך מקיף של ריקודי העם. אכפתי ורציני בתחום הזה. מוסיף המון לתנועת ריקודי העם, ועושה עבודה גדולה גם עם המוזיקה, העיבודים הנכונים, ההדרכה, הקרדיטים ליוצרים והכותבים, אכן שימור מקיף ויסודי. אין שימור כזה. הוא חתיכת היסטוריה.

משה תלם, יוצר, מרקיד, הדריך במדינות רבות בכל העולם:

כל הכבוד על ההתמדה בעשייה של ירון, עושה עבודה נהדרת. שתי הערות: לא לתעד ריקודים כפולים, במידה שזה נעשה עד כה, חייבים להימנע מתיעוד כזה כי זה פוגע ביוצרים המקוריים. לשאלתך: לא צריך לחייב מרקידים להיות חתומים על האתר, כל אחד ורצונו האישי. ועוד משהו: העיתון "רוקדים-נרקודה" צריך להופיע בדפוס ולא רק אינטרנטי. לא יזיק למושאי כתבות מרכזיות בעיתון להשקיע כסף וכך לסייע לעורר להוציא מודפס ומכובד, כפי שעשיתי אני.

ירון היקר, כל הכבוד ומיטב הברכות!

צוות המערכת והנהלת רוקדים-נרקודה בארה"ב מברכים את ירון מישר הנפלא שלנו על קבלת פרס עידוד היצירה היוקרתית, על שם נשיא ישראל המנוח, **יצחק נבון ז"ל**.

הענקת פרס זה היא הכרה בתרומתו האדירה של ירון לתיעוד ושימור תרבות המחול הישראלי.

במשך עשרות שנים פעל ירון לבדו וללא לאות להקמה מפעל "רוקדים" הנרחב, לרבות אתר "רוקדים" המספק מגוון רחב של משאבים ומידע בתחום ריקודי העם הישראליים, וכן ייסוד מגזין "רוקדים-נרקודה".

כולנו מלאי גאווה לראות את ירון מקבל את הפרס, המוענק על ידי הנשיא **יצחק הרצוג**, יחד עם שר התרבות וספורט, **מיקי זוהר**, וארז נבון, בנו של יצחק נבון.

רות גודמן ודני עוזיאל

כל האורחים של ירון יחדיו. עומדים מימין: עו"ד יונתן צבי (עורך הדין של העמותה לתיעוד ושימור), אייל עוזרי, חלי לבנה, שלמה ממון, גלית עדרי, שרית דורון, רותי יפת, ד"ר רות אשל, ענבל יפת, אורלי שחר, לואי ממון, יזרעאלה כהנא, צמח בן אהרון. כורעים מימין: אורון קרימולובסקי-מישר, ירון מישר, ליאורה שגיא, מירי קרימולובסקי

נורית גרינפלד, יוצרת, מרקידה, בעלת הרקדות מגוונות, גם חדש וגם אמצע וגם ישן:

מגיע לירון כל הכבוד על הזכייה ועל ההוקרה בעבודת התיעוד הגדולה שלו. אני אישית נעזרת ממש מדי יום בעבודה של ירון. בזכותו אני משתלמת, גם מצטלמת ומצלמת ומתעדכנת כל הזמן. התיעוד שהוא עושה עוזר לכל המרקידים בעבודתם. באשר לארגון המרקידים, זה עדיין לא משהו חזק ואין קשר לארגון ולאחר והעיתון שמוציא ירון.

עו"ד אבי פרץ, לשעבר יו"ר ארגון המדריכים לריקודי-עם, אחד היוצרים הבולטים ומדריך לריקודי עם ועמים:

ירון מישר ראוי לפרס על עבודתו והשקעתו רבת השנים בשימור ותיעוד ריקודי העם. בכתיבה, בצילום ריקודי העם ובסיקור הדמויות והיוצרים אשר תרמו ליצירתה והרחבתה של תנועת ריקודי העם במשך שנים רבות.

צריך לזכור שמדובר ביוזמה פרטית של אדם אחד, ללא כל סיוע, ושהקדיש לה את כל חייו.

השאלה היא מה יהיה ברבות הימים? לדעתי, חשוב שגוף ממלכתי, או מוזיאון או כל גוף אחר, יוכל להמשיך את המפעל המבורך והחשוב.

אני בהחלט חושב שלירון מגיע הפרס, יש לנו הכרות חברית רבת שנים. למפעלו של ירון ישנה תרומה חשובה בארץ ובעולם בכל מה שקשור לתנועת ריקודי העם.

אני מאחל לירון בריאות ואריכות ימים. עלה והצלח.

אורה ארנון, יוצאת להקת בת דור כרקדנית וכריאוגרפית:

אם לא היה מישהו שיעשה את העבודה שירון עושה, עם ישראל היה מאבד חלק חשוב במורשת התרבות שלו. ריקודי העם מלווים אותנו זה 100 שנה, עוד מתקופת החלוצים שלפני קום המדינה, ומאז נוצרו אלפי ריקודים שמחברים לאלפי שירי א"י מכל המגוון. התיעוד והשימור של כל אלה מאפשר גם לדורות הבאים להבין ולדעת וליהנות מפרי יצירתם של המון יוצרים שהם חלק בתרבות העם שלנו. ברכות ותודה לירון מישר על מפעל חייו.

מרקו בן שמעון, יוצר ומרקיד שחיבר ריקודים רבים שהפכו לנכס צאן ברזל:

עלה והצלח, וישר כוח, ירון מישר ידידי. קבל ברכותיי החמות על קבלת הפרס על שם יצחק נבון, בעבור שימור מורשת ריקודי העם שלנו משך 40 שנה. אתה בהחלט ראוי לפרס על עבודתך היסודית, העקבית והמסורה, באתר "רוקדים" המשרת נאמנה את כולנו, ועל כך תבורך! 🙌

הפרס ע"ש יצחק נבון

לתיעוד ושימור המחול הישראלי

שייך לכולנו

מכורים לריקודי עם?

חשוב לכם לשמר את ריקודי העם ולהעבירם לדורות הבאים?

בואו להוסיף לבנה שלכם ולתמוך במפעל התיעוד לריקודי העם

<https://www.rokdim.co.il/#/Shop/subscriptions>

VIP , אנא תמכו בנו,
הצטרפו כמנויי

הוסיפו "אבן קטנה"

שלכם לקירות הבניין

של התיעוד והשימור

קוט

אבן קוט

קוט

קוט

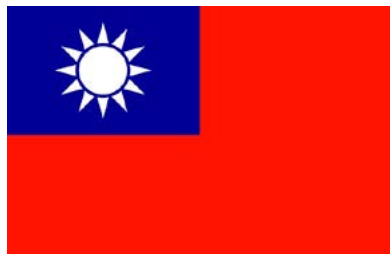
קוט

קוט

קוט

מתי גולדשמיט

ריקודי העם
הישראליים בטיוואן

מהסתגרות לפתיחות בינלאומית

ה אם באמת נראה לכם שמתבצעים ריקודי עם ישראלים בטיוואן? את זה ועוד כמה מאפיינים יהודיים עמדתי לגלות במהלך טיולי בן 25 הימים, במרץ 2023, למדינה זו בדיוק.

טיוואן מונה כ-24 מיליון תושבים ושטחה גדול משטח ישראל בכ-25%. כבר בשלב ההכנה לטיול, מצאתי קשר עם **בנג'מין שאל**, נשיא הקהילה היהודית של טיוואן (TJC) הנשוי לאישה טיוואנית ואשר היגר לטיוואן מארה"ב לפני כשלושים שנה, עם ארבעה ילדים. הוא הצטער על כך שהקהילה שלו, עם כ-150 חברים קבועים, הייתה קטנה מכדי לקיים שיעור ריקודי עם רגיל. אבל הוא ישמח לבצע "בלון ניסוי" בהדרכת.

וכך, ביום ראשון בפארק מדרום לנהר קילאנג, ביתן פארק נחל דג'יה, התקיים הקורס הראשון "באוור הפתוח" עם ריקודים למתחילים, כולל למשל "קומה אחא" (רבקה שטורמן, 1945), "צדיק כתמר" (יונתן גבאי, 1965), או "שבת מתנה" (אורי קרייזר 1992). הקהילה סיפקה מערכת הגברה המופעלת על ידי סוללות וכן משקאות לרוקדים.

העובדה שמסיבת פורים השנתית של הקהילה הייתה אמורה להתקיים באותו יום בשעה 17:00 וכן הופעה של להקת מחול ישראלית בניהולה של הכוריאוגרפית שרון אייל שנקבעה גם היא לשעה 14:30, בתיאטרון הלאומי - היו, אולי, בין הסיבות לכך שרק כעשרים משתתפים באו לרקוד באותו הבוקר שהיה, למרבה הצער, רק חד פעמי. בין הנוכחים היו גם כמה (לא יהודים) טיוואנים, שבמקרה שמעו על האירוע הזה דרך **רישל ארבר** ממלבורן.

שינג'יאנג ג'סי לו

צ'ין צ'ין טסנג

במהלך חודשי הקורונה, ארגנה ארבר קורס ריקוד זום מקוון והצליחה לגייס, בין היתר, את **צ'ין צ'ין טסנג** (曾金金) ואת **שינג'יאנג ג'סי לו** (呂幸江) כמשתתפים מטייוואן. שתיהן הפנו את תשומת ליבי לערב ריקודי פולקלור בינלאומי שבועי, בו הן משתתפות, שבו רוקדים גם ריקודים ישראלים.

כפי שהתברר לי במהלך מחקרי, אין כנראה אפשרות בטיוואן לקיים מפגש שבועי של ריקודי עם ישראלים בלבד. מאידך, ישנם קורסים בינלאומיים לריקודי פולקלור כמעט בכל מקום, במיוחד בלמעלה ממאה אוניברסיטאות או מוסדות להשכלה גבוהה, בהם יש לרוב ייצוג של ריקודים ישראלים, לפחות כמותית.

ה-KMT (המפלגה הלאומית של סין) קידמה בעצם את התרבות הסינית ואת המנדרינית כשפה הסינית בטיוואן. השפעתה של מפלגה זו הוגבל לטיוואן משנת 1949 לאחר שהובסו על ידי הקומוניסטים, גורשו מסין הגדולה ולמעשה התבססו בטיוואן וקראו לעצמם "הרפובליקה של סין", שם ניסו להחניק כל שריד של התרבות המקומית.

רשמית אסור היה לדבר בשפתם של הילידים של טיוואן, אפילו לימוד טהור של ההיסטוריה הטייוואנית העתיקה נאסר. כמו כן, מלבד האיסור הבסיסי להתאסף, הרי הריקוד בכלל נחשב "נגד המוסר". מאחר והחוק הצבאי היה בתוקף בטיוואן במשך 38 שנים, כלומר, עד סוף שנות ה-80, כמעט כל "אספה" של כמה

רשמית אסור היה לדבר בשפתם של הילידים של טיוואן, אפילו לימוד טהור של ההיסטוריה הטייוואנית העתיקה נאסר.

פסטיבל ראשון לריקודי עמים, 1981

אנשים נחשבה ל"בלתי חוקית" ולכן בלתי אפשרית. מאז זה תמיד היה יחד עם הפחד של השליטים כי "פגישות ביקורת" על הממשלה עלולות להתרחש.

הדרך היחידה להתאסף באופן חוקי באותה תקופה, הייתה לטפח ריקודי עם בינלאומיים, שלמענם אורגן אירוע ריקוד לאומי ראשון ב-1981, כשש שנים לפני סיום החוק הצבאי. בינתיים התפתחו מזמן חוגי מחול קבועים באוניברסיטאות רבות, אפילו בבתי ספר תיכוניים, שכללו גם ריקודי עם ישראלים במסגרת היותם "בינלאומיים".

חשוב לבדוק איך הריקודים האלה הגיעו לטייוואן, אבל יש להניח שריקודים ישראלים הוצגו על ידי אמריקאים ששהו בטייוואן מסיבות עסקיות או צבאיות, בדרך כלל רק לפרק זמן מוגבל.

בכל מקרה, אסור לשכוח את שמו של **ריצ'רד קרוסבי** "ריקי" הולדן, יליד קונטיקט (1926-2017), שלימד ריקודי פולקלור ברחבי העולם בשנות ה-50, וידוע שכלל את "מים מים" (אלזה דובלון, 1937), בין כמה

ריקודי עם ישראלים הפופולאריים ברפרטואר שלו, בעיקר בטייוואן וביפן.

במשך שנים רבות עורך **אן-הסיאנג** (余安祥) ארבע פעמים בשבוע, חוגי הרקדה כולל מפגשים של שעתיים בימי חמישי בשכונת טאיפיי בדינגשי. אירוע זה צריך לשמש אב טיפוס של ערב ריקוד פולקלורי טיפוסי בטייוואן. מעגל הריקודים מונה כ-40 חברים.

האולם עצמו, שיכול להכיל בקלות פי שלושה הוקדים, מסופק על ידי העירייה בתעריפים מוזלים ביותר. מספר ימים לפני כל מפגש מפרסמת אן-הסיאנג "פלייליסט" בצירוף קישורים לריקודים הבודדים, כך שניתן יהיה לתרגל ריקודים אלו בבית על ידי המשתתפים לעתיד, לפני המפגש בפועל. בערב הריקוד עצמו מתנגנים שמות השירים המתוכננים לפי הסדר, בתוספת הכרזה על כל שם של ריקוד.

שמות הריקודים למעשה לעולם אינם נרשמים או מושמעים בגרסה העברית המקורית, אלא מתורגמים ישירות לסינית. זה מגיע עד כדי כך שהרקדן הממוצע כלל לא מכיר את השמות המקוריים בעברית, ובכל זאת, הרפרטואר מעודכן איכשהו.

הרקדה באוויר פתוח עם מתי גולדשמיט. בשורה עליונה, שלישי משמאל: בנימין שוואל (יו"ר הקהילה היהודית בטייוואן)

"מספר ימים לפני כל מפגש מפרסמת אן-הסיאנג "פלייליסט" בצירוף קישורים לריקודים הבודדים, כך שניתן יהיה לתרגל ריקודים אלו בבית על ידי המשתתפים לעתיד, לפני המפגש בפועל. בערב הריקוד עצמו מתנגנים שמות השירים המתוכננים לפי הסדר, בתוספת הכרזה על כל שם של ריקוד."

ריקודים פופולריים בישראל כרגע, מוכרים היטב גם בטייוואן. למשל, ההצעה שלי ללמד את "כורדיון" (שמוליק גוב-ארי, 2022) או "מאמא שלי" (נורית מלמד, 2022) הייתה מיותרת כיוון שריקודים הלה כבר היו מוכרים מזמן. הם היו מעדיפים משהו ישן יותר ולכן לימדתי את "הללויה" (בוועד כהן, 2016) וגם את הכוריאוגרפיה שלי "שחרות" (מתי גולדשמיט 2005). העובדה שבשני המקרים המוזיקה הגיעה מקנדה (ליאונרד כהן ולורינה מקניט בהתאמה) הייתה לגמרי לא מכוונת וצירוף מקרים בלבד.

אן-הסיאנג, יליד 1962, התחיל כבר בתיכון בריקודי מעגל, אבל לפי דבריו הוא מתמחה בריקודים בלקאניים. הוא נעזר על ידי **בי-ינג** (詹璧瑛), ילידת 1967, שהחלה לרקוד בעיקר ריקודים סיניים קלאסיים בילדותה. באופן עקבי למדי, היא הפכה לחברה במועדון ריקודי העם המקומי במהלך לימודיה באוניברסיטה. בעלה לעתיד, יליד ישראל, שהיה לו עבודה זמנית באותה אוניברסיטה, הופתע יום אחד לשמוע שירים ישראלים שהגיעו מאולם ספורט. הוא הלך לחקור את מקור המוזיקה ועד מהרה עשה היכרות עם בי-ינג.

צין-ציונג

בי-ינג

אן-הסיאנג

הם נישאו והתגוררו בישראל שנתיים. במהלך תקופה זו בי-ינג התמחתה בריקודי עם ישראליים. היא סיימה קורס מדריכים בתל אביב, השתתפה בפסטיבל המחול בכרמיאל, למדה עברית אותה היא מדברת הרבה יותר טוב מאנגלית. בן זוגה לריקוד מזה שנים רבות הוא **צין-ציונג** (吳振中) יליד 1966, שגם החל לרקוד ריקודי מעגל באוניברסיטה. בנוסף לעבודתו העיקרית כעובד מדינה במשרד הכלכלה, הוא מלמד כבר שנים רבות ריקודים ישראליים ובעיקר ריקודים בלקאניים.

כשישים קילומטרים דרומית מזרחית לטאיפיי, בירת טיוואן, שוכנת העיר ילאן (460,000 תושבים). **שו וונגונג**, אשתו **צוי-יין**, **פאנג-צ'י צין** וג'יאקסינג ג'יאנג מלמדים ורוקדים באוניברסיטה המקומית במשך עשרות שנים. כפי שניתן לראות בעולם, גם רקדניות צעירות יותר מיוצגות כאן, גם **לוצ'יה**, בתו של ג'יאקסינג, כבר מזמן הולכת בעקבות הוריה וכבר הצליחה לבנות קהילת מעריצים משלה באינטרנט עם ריקודי עם ישראליים כמו "שיכור ולא מיין" (בארי אבידן 1990), "קטונתי" (אורן אשכנזי 2012).

במשך כמה עשורים, עד לביטול החוק הצבאי, יכלו תושבי טיוואן למצוא קשר והבנה לגבי מדינות ותרבויות אחרות רק באמצעות ריקודי פולקלורי מסוג זה. מצב זה הייה בהחלט אחד הדוחפים והמטפחים ריקודי עם ישראלים מאז ועד היום. לריקודים הישראליים יש עפ"ר מקצבים פשוטים הרבה יותר מאלה של הבלקאן. מקצבים של 2/4 או 4/4 בהשוואה ל-7/8 או 9/8 בריקודים רבים מהבלקאן.

גם בטייוואן, מוזיקת ה"שלאגר" הרווחת והמתקבלת ברמה הבינלאומית בריקודי העם הישראליים מאז שנת 2000, הינה קריטריון נוסף הדוחף את ריקודי העם הישראליים לתפוס את המקום הדומיננטי בחוגי ריקודי העם הבינלאומיים כפי שאנו יכולים לצפות בהם כיום בטייוואן.

ההרקדה בימי חמישי עם צין-ציונג

רונית בן שושן

אורן בריקוד סולו עם להקת הכל במחול, יום העצמאות 2023, אמפי קרית מוצקין

אורן בראיר נע במרחב המחול במגוון מישורים. בראש וראשונה הוא רקדן פעיל. מדי פעם הוא משתלב כרקדן מהשורה בלהקות מחול ישראלי ומבצע מחול ישראלי כסולן. הוא חלק מהצמד "רק לגעת", כשכאן בא לידי ביטוי הפן האישי והמודרני במחול. מייסד, כוריאוגרף ומנהל אמנותי של להקת "הכל במחול", ובמסגרת זו מורה למחול. מדריך ורקדן בלהקת סלמה - להקת מחול מזרחי המשלבת פולקלור ערבי אמנותי. בנוסף לכך במקצועו הוא מורה בבית ספר לתלמידים עם צרכים מיוחדים, שם הוא מערב לעיתים את היכולות היצירתיות שלו הקשורות בעבודת המחול.

אורן, האם אתה זוכר רגע מסוים בו אמרת לעצמך "את זה אני רוצה לעשות"?

הזיכרון הראשון שלי הוא מגיל 5 כאשר אחי ואני הלכנו בערב יום העצמאות למרכז אבא חושי בחיפה. ראינו קבוצת רקדנים עם חולצות כחולות על במה קטנה מוגבהת. אמרתי לאח שלי ש"גם אני רוצה". לא היה לי כל מושג בריקוד אבל מה שראיתי פשוט הלהיב אותי וגרם לי לרצות להיות חלק ממנו.

ההתחלה הייתה בגיל 12 כשרקדתי בקבוצה שנקראת "הורה איל"ן" חיפה. כבר בגיל 6 נחשפתי למחול מקרוב כאשר לראשונה ראיתי את אבא שלי רוקד. מדובר היה במחול זוגות כשאחד מהשניים יושב על כיסא גלגלים. בתקופה ההיא זה היה חדש בארץ, לאחר שיובא מגרמניה ויועד במקור לריקודים סלוניים, אבל בישראל הלבישו על זה את המחול העממי. אבי היה לוקח אותי לחוג ואני כילד הייתי משחק עם הילדים של הרקדנים או צופה בהם מהצד.

באחת החזרות ביקשו ממני להחליף בחור שחלה לפני מופע. רקדתי עם רבקה כהן ז"ל שלצערי איננה איתנו. למדתי את הכוריאוגרפיה במפגש אחד או שניים ועלינו להופיע באירוע גדול בבית הלוחם בתל אביב. זו הייתה חוויה טובה והמשכתי לרקוד עם הלהקה עד גיל 18. בערך בגיל 17-18 כבר רקדתי במקביל בלהקות מחול של בארי אבידן ואחר כך אצל רחל וייצמן.

ההזדמנות הראשונה שניתנה לי ליצור כוריאוגרפיה הייתה עבור שלוש בנות על כסאות גלגלים. הניסיון לא צלח אבל בזכותו ניתנה לי אפשרות ליצור עבור להקת הורה אילן ריקוד שיועד לפסטיבל כרמיאל. יחד עם עדי בנדס, שרקד איתי באותה תקופה בלהקתה של רחל וייצמן, חיברנו שני שירים ויצרנו כוריאוגרפיה מוצלחת שזכתה למחמאות ממנהלת האירוע בכרמיאל (לאה משעל).

אמרתי לאח שלי ש"גם אני רוצה". לא היה לי כל מושג בריקוד אבל מה שראיתי פשוט הלהיב אותי וגרם לי לרצות להיות חלק ממנו.

אורן בראיר

כצמד רקדנים שנקרא "רק לגעת" אנחנו משלבים בין רגל וגלגל תוך חיבור בין יכולות פיזיות לתנועות הריקוד וחיבור בין שני אנשים.

צמד רק לגעת: זהבה פדנס עם אורן, צלם: דורון גולן

ומכאן המשכת לעוד להקות מחול ישראלי?

אצל בארי אבידן בחיפה רקדתי כמעט חצי שנה. הגעתי ללהקה בה הרקדנים כבר מכירים אחד את השני. בניגוד לציפיות דווקא מי שהיה הרקדן הבולט בלהקה הקדיש לי תשומת לב וניסה לעזור. באחד מימי החזרות הייתי צריך במקביל להופיע באודיטוריום עם להקת איל"ן ולהגיע באיחור לחזרה שהייתה גם היא בבית רוטשילד בחיפה. פניתי לבארי והוא אמר לי "תופיע, תסיים ותבוא". בתקופה ההיא בה הכוריאוגרף היה אלוהים ואיחורים לא היו מתקבלים, בארי אבידן נתן לי, להרגשתי, הרבה קרדיט. אחרי כחצי שנה הרגשתי שאני לא משתלב חברתית עם הרקדנים ולכן עזבתי.

מצאתי את מקומי בלהקה של רחל וייצמן בקבוצה נחמדה שקסמה לי ורקדתי שם לאורך שנים. במקביל רקדתי בלהקות נוספות: קצת אצל **זאב קרן** באירוס הנצרת, קצת אצל **דדו קראוס**, קצת אצל **שלמה ממן**. גם עבדתי, גם למדתי, גם עזרתי, גם מילאתי מקומות של רקדנים.

ב-2002 הייתי אסיסטנט של שלמה ממן ואימנתי את

הלהקות שלו בקרית שמונה. זו הייתה נקודת המהפך שבה מרקדן הפכתי למדריך. אלו היו כוריאוגרפיות של ממן שלמדתי והעברתי לרקדנים. לצד זה בסביבות גיל 20 לימדתי בבית הספר הרוקד בכרמיאל ריקודי עם, מה שקירב אותי לעבודה עם בתי ספר. במופעי סיום שנה של כיתות ו' עשיתי את מלוא התהליך - הכתיבה, הבימוי וההדרכה. זו הייתה למעשה הגדילה שלי לאט לאט אל תוך תחום הניהול, הבימוי וההפקה, לצד המחול הישראלי.

בשנים הבאות לימדתי מחול גם באירוס הנצרת, בסטודיו של **עדנה בצלאל** בנהריה ובמועצה האזורית זבולון. אחרי שצברתי ידע ומיומנויות הוראה מעשיות הרגשתי צורך בהעשרה נוספת. השתתפתי בתוכנית שייסד **יונתן כרמון** בקתדרה למחול ישראלי בירושלים וקיבלתי מלגת הצטיינות. בהמשך פניתי גם ללימודים אקדמיים לתואר בלימודי מחול בסמינר הקיבוצים ולתעודת הוראה.

אף פעם לא ניסיתי לעוף גבוה מדי ב"מחול הישראלי". אמנם רציתי להיות בזירה המשמעותית של הכוריאוגרפים והגעתי לשם מספר פעמים, אבל אני לוקח כמה צעדים אחורה כיוון שטוב לי יותר בחוויה של מה שאני יוצר. יש בה משהו ביתי ואישי שלי כך שאין לי צורך בתחרות עם אף אחד. לדעתי יש מקום לכולם.

ההתנסות המוקדמת בלהקת אילן הובילה אותך לא רק אל עולם המחול הישראלי אלא גם להקמה של הצמד "רק לגעת" יחד עם הרקדנית זהבה פדנס.

שני הוריי הם חלק מקהילת נכי הפוליו שכל חבריה הפעילים בארץ מכירים זה את זה. אמי ז"ל וזהבה מכירות מילדות. כספורטאית, זהבה נהגה להגיע להתאמן באיל"ן וכך הזדמן לנו להיפגש שם. באחת ההזדמנויות כאשר נכנסה כלקוחה לחנות הצילום בה עבדתי הצעתי לה להצטרף אלי כבת זוג לריקוד בלהקת איל"ן.

רקדנו תקופה קצרה במסגרת הלהקה והמשכנו לבקשתה באימונים יותר אינטנסיביים. מאז אנחנו רוקדים יחד יותר מ-20 שנה שבמהלכם העלינו שלושה מופעים שרצו ברחבי הארץ. כצמד רקדנים שנקרא "רק לגעת" אנחנו משלבים בין רגל וגלגל תוך חיבור בין יכולות פיזיות לתנועות הריקוד וחיבור בין שני אנשים. אנחנו זוכים לכבוד רב ומוזמנים למופעים ותוכניות טלוויזיה. האחרונה בהן הייתה "גוט טאלנט", בה הגענו לתוכנית הגמר.

המחול המודרני נתן לי כנפיים לנוע בין תנועה למוזיקה, נשמה ומשמעות. בזכות העבודה עם זהבה הוגשמו גם החלומות הללו.

**פניתי לבארי והוא
אמר לי "תופיע,
תסיים ותבוא".
בתקופה ההיא בה
הכוריאוגרף היה
אלוהים ואיחורים
לא היו מתקבלים,
בארי אבידן נתן לי,
להרגשתי, הרבה
קרדיט.**

בטרם מלאו לך 30 צברת ניסיון מגוון ומקיף בעולם המחול הישראלי וכבר הקמת להקת מחול משלך - "הכל במחול". איך נולד הרעיון?

בשנת 2004 התחלתי לנהל את להקות המחול במתנ"ס קרית אתא. נקראתי להחליף את המדריכה הקבועה ובהמשך עסקתי בארגון נסיעה של קבוצות המחול, התזמורת ולהקות הזמר לקנדה. הלהקות השתתפו באירועים של העירייה ואף זכינו בפרסים בתחרויות. בקבוצות היו ילדים במגוון גילאים אבל לא היו מבוגרים. הרעיון נולד כאשר שמעתי אימא של רקדנית בלהקה אומרת שיום אחד היא אולי תרקוד. זה הפך עבורי לחלום שצריך להגשים.

בשנת 2006 מנהל המתנ"ס נענה לפנייתי והסכים שאקים להקת מבוגרים. סייעה בידי פולה מלכה שעד היום היא חברה בלהקת המחול. תחילה הלהקה מנתה שש נשים שאיתן עבדנו ללא מסגרת שעות בקבוצה קטנה וחברתית. בסיום השנה הן עלו לבמה במופע שהיה עבורן חוויה מדהימה ושאותי ריגשה יותר מאשר העבודה עם הצעירים.

זו הייתה ראשיתה של להקת המחול "האמיתית", זו שאפשר לעשות איתה דברים שהם מעבר לחלומות. כאן התחלתי את דרכי הכוריאוגרפית בהבנה עמוקה יותר של מהות הלהקה - "כי היה אפשר, כי הרקדנים אפשרו". בהשוואה לאופי העבודה עם הילדים והקושי לרצות אותם ולקבל תוצאות, עם המבוגרים יכולתי לעשות את מה שאני רציתי.

אתה גם רקדן וגם כוריאוגרף. אלו מיומנויות שלך כרקדן אתה לוקח לכוריאוגרפיה? איפה בכוריאוגרפיה בא לידי ביטוי הרקדן?

לדעתי קשה מאוד למי שאינו רקדן להיות כוריאוגרף, אף על פי שקיימים כוריאוגרפים כאלה וחלקם גם מצליחים. ללא ניסיון ריקוד הכוריאוגרף יצור דברים יותר גרפיים, שאולי יהיו מדויקים מבנית, אבל לא יהיה לו את המעוף שיש לרקדן שמבין וחש את משמעות המכניקה של הגוף, את אורך התנועה ועוד הרבה ניואנסים חשובים. לעיתים במהלך העבודה אני זז רגע הצידה ומנסה לבצע את הרעיון בעצמי. אני יודע מה אני יכול לבצע ומה הרקדן יכול לבצע ואני צריך לעשות התאמה.

מחוללי קרית חיים בריקוד "הכל פתוח", כוריאוגרפיה: שלמה ממן

היכולת לראות את הרקדן מגיעה כשיש לך ניסיון וכשאתה בא מתוך הריקוד. כשרקדן הופך לכוריאוגרף, הגישה שלו למחול תהיה טובה יותר והיכולת לראות את הרקדן תהיה מכוונת יותר. כשרקדן רוקד בשלב ראשון בהדרכת כוריאוגרף הוא עוקב אחר דרכי העבודה וזה מעורר אותו לחשיבה - מה הוא היה עושה אחרת או למה הוא יותר מתחבר.

הריקוד בפועל הוא שעורר בי רצון להגיד גם את המילה שלי בתחום. מעבר לכך שאני רקדן ויכול לראות את המפה השלמה, אני יודע שלרקוד בקבוצה זה לא לרקוד סולו. יש חוקים אחרים שנבנים עם הזמן.

אתה מפתח חושים: אם זו הראיה - לקלוט את המרחב נכון, אם זו השמיעה - ההבנה המוסיקלית של המקצבים. אתה מרגיש בגוף מה נכון מה לא נכון. מתוך הידע על תנועת הרקדן נוצר כוריאוגרף הרבה יותר שלם.

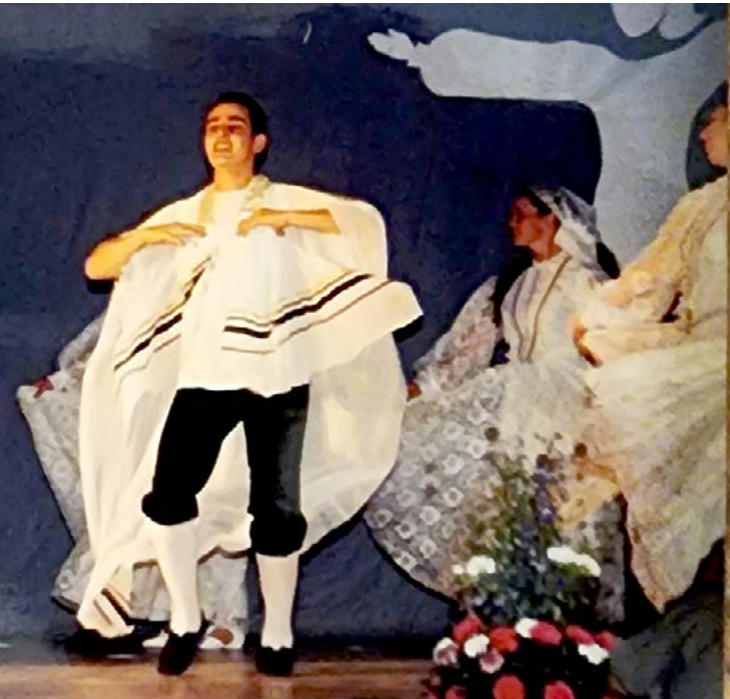
מה מקורות ההשראה שלך? איך נולד ריקוד?

אם יש מוסיקה היא די מכתובה משהו, אתה יכול ללכת איתה, או נגדה או בסינקופה. היא לא סתם כלי ליווי, היא מספרת סיפור והיא זו שנותנת את המשמעות לכל תנועה. אני מתחבר מאוד למוסיקה.

כשאין מילים אני מקשיב למוסיקה ומדמיין את הנושא שעולה מתוכה ומתחיל לשזור אותה עם המחשבות והחוויות שלי. אני מתחיל לחקור את הנושא שעלה

טקס הנחת אבן הפינה לבית קסלר 1998 אורן עם רבקה כהן ז"ל

מחוללי קרית חיים בריקוד חסידי, סולו: אורן בראיר

צילום קבוצתי בפסטיבל עם הלהקה הפולנית, לפני מופע בכיכר העיר טומשוב

- לשאול את עצמי שאלות, לכתוב, להסתכל במילון, ליצור. אני מנסה להלביש את הסיפור שעלה מתוך המוסיקה הזו ולהגיע לנקודה בה אני מתחבר עם הרעיון שלי מצד אחד ועם המוסיקה מצד שני, כדי לעשות איזה קולאג' יחד.

כשיש גם מילים אז יש נושא שצריך להתחבר אליו ואני מנסה להנפיש לי בראש את הסיפור של השיר. מה הייתי רוצה לראות מתוך המילים? מה הייתי רוצה להדגיש? מה הייתי רוצה לעביר לאחרים מתוך הסיפור? איך הייתי רוצה לדייק מילה מסוימת? למשל המילה "הר". איך אני רואה הר? כל דבר כזה הוא כלי של תנועה. פרטיטורה תנועתית שמגיעה בעקבות המילים שיוצרות עבורך חוויה.

יש גם דברים שיוצאים ממני. כשאני רוצה לעבוד על נושא מסוים, או כשאני מחפש מוסיקה או כשאני עובד ללא מוסיקה. ואז אחרי שמתהווים משפטי תנועה אני מנסה להלביש את זה על מוסיקה קיימת. עבורי כלי העזר של המוסיקה והמילים הם בסיס מצוין לעבודה.

אתה יכול לתת דוגמה למוסיקה או מילים שהפכו לכוריאוגרפיה?

דוגמה מהשנה האחרונה היא ריקוד לפי השיר "בלדה לחובש" של יהורם גאון. פשוט צריך להקשיב לשיר שמתאר אירוע או רגע מאוד מסוים בתוך מלחמה. השיר מעביר תיאור מושלם ואתה יכול לעצום את העיניים, לדמיין ולהקשיב לשיר, ואז לראות מחזה שלם מול העיניים. ישר הופיעו מולי תנועות שמתארות את הרגע, ושמתקשרות גם למילים וגם למוסיקה.

בריקוד "ההר הירוק תמיד" רציתי לראות הר גדול, לראות את הרוחות סביב ההר ואת האופן בו הן משפיעות על התנועה, וגם את הסיפור שבשיר. יש המון ניואנסים בשיר שמתארים רגעים ואפשר ממש להרגיש את זה. רציתי לראות את ה"ביחד"

של הקבוצה לעומת הרגע של האדם היחיד, רגע של אהבה לצד רגע של מלחמה.

השיר מדבר על מעגל החיים והוא מחולק לתקופות בחיינו. באחד מקטעי השיר לקחתי את הריקוד למקום מסוים של פרשנות ואז אחת הרקדניות אמרה שהמשפט מתייחס לנושא אחר. אז לצד הגחמות האישיות שלי, בחרתי ללכת עם המשמעות המקורית כיוון שאם הכותב התכוון למשהו מסוים אני לא אמחק את זה, אני רק אדגיש את זה עם התנועה.

האם גם במחול הישראלי הוותיק, למשל בריקודי ההורה, יש במה להיאחז?

כשהתחלתי ליצור את הריקוד "שמחת המעלות" ("שיר למעלות") לא ממש הכרתי את השיר ומשמעותו. לא עבדתי מתוך המקורות, לא הבנתי את המשמעות של לקחת שיר או מוסיקה וממש למולל אותו כדי להבין את הפרשנות, ופשוט יצרתי תנועות. מישהו האיר את עיני שלא מדובר רק במוסיקה וזהו שיר הודיה ששרים בזמן ארוחת שישי.

אחרי שהוא פירש עבורי את משמעות המילים הסתבר לי שהתנועות שיצרתי באופן אינטואיטיבי התחברו למילים. עשיתי מעט שינויים כדי להדגיש את החיבור לטקסט ההודיה לאל ואת השמחה שהתעצמה

לעיתים במהלך
העבודה אני זז
רגע הצידה ומנסה
לבצע את הרעיון
בעצמי. אני יודע
מה אני יכול לבצע
ומה הרקדן יכול
לבצע ואני צריך
לעשות התאמה.

בכוריאוגרפיה. הרקדנים הבינו שהם צריכים להביע שמחה. רק אחרי שנה שנתיים כשהריקוד כבר נרקד "נפל לי האסימון" שגם הרקדנים צריכים לדעת לעומק למה יצרתי את הריקוד ומה המשמעות של המילים. כשרקדן מבין את המקור הוא יוצר חיבור טוב יותר לתנועות ולביצוע.

אתה אומר שאתה יוצר את החיבור בין הרקדנים והריקוד על ידי הקניית ההבנה אודות התכנים שלו. באילו דרכים נוספות אתה מניע את המוטיבציה של הרקדנים בלהקה ומעניק להם השראה?

התפיסה שלי היום, שהתחילה מהלהקות בקרית אתא, היא שמדובר בעבודה חברתית. דאגנו, עם מנהלות הלהקה, לקיים אירועים וחגים, להכין חידונים או ללכת לאחד הבתים לרקוד, וזה הפך להיות קצת משפחתי. נוצר דבק ששמר על הרקדנים כקבוצת איכות.

החברותא היא דבר חשוב. לצד זאת ניסיתי להגשים לרקדנים חלומות. כולם רוצים להיראות בשורה הראשונה ולהרגיש טוב עם עצמם בריקוד. הכוריאוגרפיות הן תמיד מאוד רב גוניות כך שרקדן שנמצא בשורה אחרונה תמיד ימצא את עצמו בקטע מסוים גם בשורה הראשונה. כשאתה מאפשר לרקדנים שלך לעשות משהו שהם לא מאמינים שהיו יכולים, כשאתה נותן למישהו יד, הוא ייקח אותה ויקבל כוח.

דבר נוסף הוא להביא את החדווה של המחול אל תוך השיעור. הרבה רקדנים הופכים להיות מעין כוריאוגרפים, הם כאילו חיים בתוך הסיפור ורוקדים את הסיפור. אתה רואה את זה כשרקדנים מבינים טכניקה, תנועות ומהויות. לבצע תנועות זה אמנם מהנה אבל אין בזה עומק וחיבור למה שאתה עושה.

חשוב שתהיה לרקדן ההבנה מה זה לאהוב לרקוד, לזוז מתוך ידע, לנוע. להבין מה אתה עושה זה ממש משנה חיים עבורי. כשהתגבשה אצלי התפיסה הזו של דרך העבודה עם הרקדנים זה שדרג את הכוריאוגרפיות שלי ואת החוויה לרקדנים ולצופה.

לא דיברת על עצמך ועל התכונות האישיות שלך בהקשר זה של הנעת הרקדנים.

את השאלה הזו צריך להפנות לרקדנים - אם יש בי כריזמה או יכולות מסוימות. הקבוצה של "הכל במחול" נתנה לי הרבה במה וכבוד, וגם את השם. זה היה דואלי - ברגע שהם נתנו לי מוטיבציה, אני נתתי להם. כשאני נכנס כבוי לשיעור אז זה מחלחל אל הרקדנים, ולהיפך. אני מחכה לעבודה איתם. עברנו לפגישות של פעם בשבוע וזה קשה עבורי כיוון שאני בהמתנה. לעיתים צצה איזו פנטזיה ואני רוצה כבר לבדוק שזה עובד ו"לשפוך את זה על הרקדנים". יש הרבה לילות בלי שינה, עם חלומות ומחשבות. ואז אני מגיע פעם בשבוע לחזרה והיא נגמרת לי מהר. אני לא מספיק לעשות את מה שתכננתי וצריך לחכות עוד שבוע.

להקת הכל במחול בפסטיבל כרמיהל 2022 עם תלבושות הריקוד "ההר הירוק תמיד"

בתוך כל זה אני מאמין שה"שפה" שלי תישאר. אולי יתווספו לה כמה גוונים אבל בסופו של דבר היא חלק ממני. גדלתי עליה ופיתחתי אותה ולכן אני אמשך לדייק אותה ולהנחיל אותה לתלמידיי.

להקת הכל במחול בפסטיבל בפראג בשנת 2019

אז אני אוסיף שאתה גם מאוד משעשע את חברי הלהקה בחיקויים שאתה עושה לעיתים, ושיש לך גם כישרון משחק שכמובן בא לידי ביטוי על הבמה, אבל גם במהלך החזרות.

זה חלק מההוראה וזה עושה את העבודה. זה לא נשאר רק אצלי כי הקבוצה איתי. בשלב מסוים הייתה לי תובנה שהאנשים שעובדים איתי הם לא רקדנים שלי אלא עמיתים. הם יכולים להביע ולהגיד דברים שחשוב לשקול. הם אלה שרוקדים ורואים דברים שאני לא רואה כאשר אני לא רוקד איתם. זה מתקשר לשאלה על היותי גם רקדן וגם כוריאוגרף. לרקוד זה לראות דברים בפועל כאן ועכשיו, לנווט מהצד זה לאבד את ההבנה של איך ליצור את הדבר הזה נכון. כשאתה בתוך הרקדנים אתה רואה משהו שלא ניתן לראות מבחוץ. היצירה היא משותפת עם הרקדנים. כל סוף שנה אני מודה לכל הרקדנים על כך שאפשרו לי ליצור עבורם. על זה שהם איתי וזה לא מובן מאליו.

בעבודה שלך יש מספר מרכיבים לא שגרתיים; בין היתר אתה רוקד ומלמד בלהקת סלמה בחיפה שעוסקת בפולקלור המורשת הערבית המקומית. איך אתה רואה את השתלבות מחול זה במחול הישראלי?

לרקוד עם רקדנים ערבים זה ללמוד שפה, אני למדתי שפה חדשה. מה זה לרקוד דבקה או ריקוד "שרעי"? במחול המזרחי לגברים יש תפקיד מסוים מאוד. ברור שיש שוני שמתבטא בסגנון. שמת לב, למשל, שבמחול הערבי הדריכה מתחילה על העקב. אני מכניס קצת מחול מודרני וזה לא פשוט עבורם לקבל מישהו חיצוני שיטמיע שינויים. פריאל חשבון, הכוריאוגרפית והמנהלת האמנותית של "להקת סלמה", מכניסה מרכיבים מודרניים בתוך הסגנון המסורתי. היא מאוד מכבדת את התרבות והמוסיקה הערבית ונותנת לה מקום. לצד זאת היא משלבת כוריאוגרפיות די חדשות שהן איכותיות וייחודיות. אני מעריך מאוד את האופן בו היא שומרת על התרבות.

פן ייחודי נוסף שקיים בעבודה שלך הוא בהוראה של תנועה לאנשים בעלי מוגבלויות פיזיות. אתה העלית ריקוד עם נערה אוטיסטית ועיוורת, שעורר התרגשות רבה.

הנערה, ששמה חי הוד, כבר התנסתה לפני כן בריקוד סלוני. כשהגעתי למפגש הראשון איתה מעט נבהלתי ממורכבות המשימה. לצד זאת ניצלתי את הידע שלה בוואלס ובתנועה, השתמשתי בו והרחבתי אותו. בהמשך הזדמן לי כמורה בבית ספר לעשות איתה עבודה תרפויטית שעסקה במילה "להתנגד". הייתה לנו תקשורת מאוד ייחודית תנועתית כי כבר ידענו איך לסמוך אחד על השני.

מהו הקסם שאתה משתמש בו כדי להפוך אנשים ללא רקע במחול לרקדנים, ואפילו להעלות אותם על במה?

הקסם מאוד פשוט והוא "האמונה שלי ביכולת שלהם". כולנו נולדים רקדנים כי כולנו זזים. אני מאמין שכולנו יכולים לרקוד אבל לא מאמין שכולנו יכולים לרקוד על במה, באותה מידה שסופר לא יכול להיות מכונאי.

בשלב מסוים הייתה לי תובנה שהאנשים שעובדים איתי הם לא רקדנים שלי אלא עמיתים. הם יכולים להביע ולהגיד דברים שחשוב לשקול. הם אלה שרוקדים ורואים דברים שאני לא רואה כאשר אני לא רוקד איתם.

תנועה היא סוג של הבעה. כמו כל דבר בחיים אנחנו יכולים לתרגל, לעצב ולשכלל. חלק גדול מהאנשים שבאו לרקוד אצלי הם לא רקדנים. יש להם יכולת מסוימת שאני עובד איתה ואני מאתגר אותם להגיע לקצה - אם זה במחשבה, בתנועה, בהבנת המרחב או בעבודה בצוות. אני משתדל לפתח אצלם את הקואורדינציה, לתת להם את ראיית הבמה, את הכלים להתמודד עם התנועה ואת ההבנה המוסיקלית.

צריך לזכור שאנחנו יוצרים מחול עממי. בחו"ל יש סוגי פולקלור שמסתכמים בעמידה על הבמה עם קצת שירה, קצת משחק וקצת ריקוד. אם אני רוצה לעשות את זה עממי אז אני חייב שיהיו לי גם אנשים שהם לא רקדנים שיעבירו את התחושה הזו של מחול נרכש. אני מאמין שמי שרוצה לרקוד ירקוד. לפעמים אנשים לא יודעים שהם מסוגלים לזה והם לא מפתחים את זה. תמיד כדאי לשאוף להתקדמות.

איזו כוריאוגרפיה אתה חולם ליצור עבור המחול הישראלי?

ככוריאוגרף יש לי הרבה מחשבות ומנגינות אותן אני שם בצד ואומר לעצמי שכאשר אהיה בשל לכך אני אגיע בהן. יש דברים שהלכתי מהם וחזרתי אליהם. אני חושב שכדי להתעסק עם מנגינות או יצירות מסוימות צריך להיות מוכן להתמודד עם אותה יצירה. זה לא שאני לא יכול ליצור להן כוריאוגרפיה אבל אני ממתין שהמילים תהיינה לי ברורות ובשלות, שאתחבר לרעיון הכללי של השיר, או שהמנגינה תדבר אלי ותעניק לי את הרעיון לנושא.

העבודה שלי היא למעשה להתחבר או למוסיקה או לתנועה או לפרטנר/ית לריקוד. אני תמיד אשמח ליצור משהו ובייחוד עוד כוריאוגרפיות מחוליות שאהיה מחובר אליהן. כשאני רואה את זה וזה בועט בי בבטן אני מתרגש עד דמעות. זה הדבר הכי מדהים שיש עבורי בעבודה.

איפה אתה רואה את המחול הישראלי העממי בעוד כ-30 שנה ואיפה אתה רואה את עצמך, אז, כחלק מהמחול הישראלי?

לא פשוט לנחש איפה יהיה המחול הישראלי בעוד 30 שנה, כיוון שהוא כל הזמן משתנה ללא הכר. יותר מזה, אני לא בטוח שבעוד 5 שנים נראה את אותו מחול ישראלי שאנחנו רואים היום. כבר היום זה לא המחול שאני התחנכתי עליו. המוסיקה משתנה ודרך העבודה עם הרקדנים השתנתה. בעבר, למשל, היה הרכב תזמורתי שניגן בחזרות, והכוריאוגרף היה עובד איתו בשיתוף. היום, למי יש תקציב לעשות דבר כזה?

מה שמבדיל אותנו מלהקות פולקלור בחו"ל הוא שאצלן יש מסורת שנמשכת שנים ודורות. רוב השירים שאנחנו עובדים איתם היום הם שירים ותיקים שאת חלקם אנשים לא מכירים וגם אם כן, הם לרוב לא יודעים מהו תוכן השיר. בעוד עידן השירים יישמעו אחרת וכנראה שהריקודים גם הם יראו אחרת. המחול הישראלי ידלג, יעבור שינויים, וכנראה שבסוף נתגעגע למה שהיה פעם.

בתוך כל זה אני מאמין שה"שפה" שלי תישאר. אולי יתווספו לה כמה גוונים אבל בסופו של דבר היא חלק ממני. גדלתי עליה ופיתחתי אותה ולכן אני אמשיך לדייק אותה ולהנחיל אותה לתלמידיי.

לצד זה צריך להתחדש, ולכן יהיו גם דברים מודרניים שיתאימו לרוח התקופה. כנראה אמצא את עצמי בתוך "כל הדבר הזה" או רוקד, או מלמד, או צופה מהצד ונהנה מהחוויה... מקווה שנהנה מהחוויה.

החלום שלי הוא להצליח לרקוד בכל גיל, ואם לא, אז להמשיך ליצור. זה אמנם מעסיק את המוח ולפעמים צץ רעיון במקלחת, אבל זה היופי של תהליך היצירה ואני מאוד אוהב את זה. היצירה תמלא אותי לא פחות מהריקוד. כבר היום זה ממלא אותי כאשר אני רואה את הרקדנים שלי מופיעים. זו חוויה יותר משמעותית עבורי מלהיות איתם על הבמה. אני נהנה היום משני העולמות ונקווה שאצליח גם בגיל +70.

אורן ואביו יצחק בראיר אחרי מופע של להקת איל"ן בפסטיבל

אורן וזהב במופע בהרקדה של ירון כרמל באפיקים, 2014

לואי טאקר*

זה עוזר להישאר מסונכרן

**לנוע ביחד דרך ריקודי-עם יוצר קשרים חברתיים
וגורם לנו תחושה טובה!**

מבוא: המאמר הזה נכתב בתגובה למאמר מאת ניר אוריאון שהופיע ברוקדים-נרקודה, מס' 112 "שמיטת שמיטות", במיוחד הקטע שבו כתוב: "אינני מוצא שום בסיס לטענה שההנאה והסיפוק שחויים תוך כדי הריקוד נובעים מלנוע ביחד. לדעתי, הסיפוק שהרוקדים מקבלים נובע מהתנועה עצמה, ולא בהכרח מתנועה המסונכרנת של הרוקדים."

מה משותף לריקודי עם, חתירת צוות ולצעוד בתזמורת במצעד? מה בהם בונה קשרים חברתיים חזקים יוצר תחושת רווחה משופרת? כולם הרי מעורבים בעשיית דברים **מסונכרנים ביחד!**

קורא של מגזין מקומי "Let's Dance!" המליץ לי על מאמר בגיליון אוקטובר של Scientific American מאת **מרטה זאראסקה** שכותרתו "תנועה מסונכרנת יוצרת קשרים חברתיים באופן מפתיע בין אנשים - ריקוד, חתירה, ואפילו טפיחת אצבעות מסונכרנת משחררים כוחות עצומים במוח שגורמים לתחושות טובות!" <https://bit.ly/47nmP6R>

הכותרת ריתקה אותי. הכותבת הכירה בכך שבני האדם, לרוב, הם יוצרים חברתיים שאוהבים ליצור קבוצות - ממועדוני ספרים וחוגי תפירה ועד לכנסיות ומפלגות פוליטיות. אנחנו נוטים להסתובב עם אנשים שדומים לנו וליהנות ממה שאנחנו נהנים ממנו - ביחד.

עם זאת, מה שנראה שמאמר זה מעיד הוא שכאשר אנו עושים כל מה שאנו עושים בקבוצה שלנו באופן מסונכרן, זה מגביר את תחושת הרווחה, החיבור, השייכות והנאמנות לקבוצה. אם אנחנו לא מכירים היטב את חברי הקבוצה מלכתחילה, הכימיה של המוח והגוף שלנו למעשה מעודדת אותנו להתחבר אליהם.

זה מתחיל בעובדה שגופנו מוצף באנדורפינים כאשר אנו נעים במאמץ. כל מי שרץ, משחק טניס או רוקד במשך כמה שעות יודע את התחושה החמימה והתוססת הזו שאפשר לקבל. נראה שהמחקרים המוזכרים

* לואי טאקר היא רקדנית ותיקה ומרקידה באיזור סן פרנסיסקו, בארה"ב. בשנת 2017, מונתה בתור עורכת המגזין "Let's Dance!" (הוצאת פדרציה לריקודי-עם של קליפורניה משנת 1944). הגרסה הראשונה של המאמר הופיעה במהדורת אוקטובר 2020.

רוקדים

גיליון 113 | נובמבר 2023

במאמר מצביעים על כך שכאשר פעילויות אלו כללו תנועות מסונכרנות, השפעת האנדורפינים מוגברת.

אם אתה רץ לבד, או רץ בקבוצה שנעה באקראי, האנדורפינים זורמים. אם אתה רץ בסנכרון עם מישהו או עם קבוצה, השפעת האנדורפינים מוגברת! ספורטאים שחותרים עם צוות מקבלים יותר דחיפה מאשר החותרים סולו. רקדנים בקבוצה שנעה יחד מקבלים יותר דחיפה מאשר אלו הרוקדים סולו (לא הוזכר הנושא של לרקוד לבד בבית שלך בזמן שאתה צופה באנשים שרוקדים בריבועי זום). ניסוי אחד במיוחד הראה שכאשר מדובר בריקוד, סינכרון מגביר את ההשפעות של האנדורפינים הרבה יותר מאשר תנועות דיסוננטיות על הרצפה.

כמו כן, צוין כי פעילות המוח שונה כאשר מעורבות פעילויות מסונכרנות. ניתוח מוח במחקר אחד הראה שפעילות לא סינכרונית הפעילה רק את הצד השמאלי של המוח, בעוד שפעילויות מסונכרנות הפעילו את שתי ההמיספרות של המוח. זה מצביע על כך שסינכרון הוא התנהגות הרבה יותר מורכבת מתנועות פשוטות יותר, ושייטתן שפעילויות מסונכרנות מובילות למחויבות גדולה יותר לפעילות המשותפת.

האחוה שנבנית היא יותר מסתם "אנחנו חולקים אמונה משותפת" (דת) או "אנחנו פועלים לקראת מטרה משותפת" (מפלגות פוליטיות). זה קושר אותנו כקבוצה ללא מילים, ללא מאמץ!

ידוע היטב כיצד גופנו מגיב לקונפליקט ולמצבי לחץ: כאבי ראש, נדודי שינה, כיבים, לחץ דם מוגבר, כאבים בחזה ואפילו PTSD. תגובות אלו הן חלק מתגובת "הילחם או ברח" של הגוף. אם הגוף והמוח שלנו מגיבים בצורה שלילית ללחץ ולקונפליקט, נראה שהם גם מתגמלים ומחזקים את מאמצינו לבנות גשר ולהתחבר לאחרים. כשאנחנו מסונכרנים - ממש בקצב עם אחרים - אנחנו בונים קהילה טובה וחזקה יותר. 🙌

ירון מישר בהרקדת משפחות בבית הספר היהודי "לאודה-רעות" בבוקרשט, רומניה

**האחוה שנבנית
היא יותר מסתם
"אנחנו חולקים
אמונה משותפת"
(דת) או "אנחנו
פועלים לקראת
מטרה משותפת"
(מפלגות
פוליטיות). זה
קושר אותנו
כקבוצה ללא
מילים, ללא
מאמץ!**

ריקוד החודש

בלדה על אסתריקה

מרקו בן שמעון

מרקו בן שמעון נולד באלג'יר ב-1.10.1947 ועלה ארצה בגיל שנתיים היישר לצפת, כאן רכש את השכלתו עד לגיוס לצה"ל בשנת 1966.

אחרי שירותו הצבאי למד וסיים תואר ראשון בהוראת חינוך גופני במכון וינגייט, ובשנת 1976 החל לעבוד כמורה לחנ"ג בתיכון דנציגר בקרית שמונה.

בין השנים 1977-1978 החל לרקוד ריקודי עם בחוגים של **ספי אביב** באזור הגליל, ובלהקת המחול של קריית שמונה תחת שרביטו של **סעדיה עמישי**.

בשנת 1979 סיים בהצטיינות קורס מדריכים לריקודי עם בטבריה, והחל להדריך בקרית שמונה. בתחילת 1981 החל ליצור ריקודים. "גן השיקמים" היה ריקודו הראשון שהתקבל באהבה ובעקבותיו חיבר ריקודים נוספים כמו "ליל סתיו", "נעמה" "לך ועליך" ועוד... כשבתחילת דרכו זו עבד בצמוד עם הנחייתו של **יואב אשריאל** ז"ל, שאירגן השתלמויות.

בשנת 1981, עבר לגור בירושלים שם עבד כמורה לחנ"ג וכן כמדריך לריקודי עם.

בשנת 1985 במסגרת "שבתון", השלים לימודי תואר שני בחינוך וחינוך גופני באוניברסיטת בוסטון שבארה"ב. בין השנים 1990-1997 עבר לגור בטורונטו קנדה וכאן המשיך לעבוד כמורה לחנ"ג בבתי ספר יהודיים וכן כמדריך לריקודי עם בחוגים מקומיים. משך שהותו בקנדה הוזמן ללמד את ריקודיו במחנות ובחוגים רבים ברחבי צפון אמריקה.

בשנת 1997 חזר לישראל לירושלים, והמשיך לעסוק בהוראת חנ"ג ובהדרכת חוגים לריקודי עם, וכן אירגן השתלמויות ריקודים למורי החנ"ג במשרד החינוך במחוז ירושלים, והמשיך לחבר ריקודים רבים נוספים.

בשנת 2015, יצא לגמלאות ומתגורר ברחוב ברקן 114 פרדס חנה, מיקוד 37150, טל' 050-5759867.

הריקודים של מרקו באתר הוקדים: <https://bit.ly/3EPQ9GU>

על הריקוד הוא מספר:

השירים הישנים והטובים שלא נס לייחם נותנים לי השראה ומוטיבציה מיוחדת לחבר ריקוד כמו מרבית מריקודיי, וכך אל השיר הותיק והמקסים הזה "הבלדה על אסתריקה ודון יצחק אברבנל" התוודעתי לפני

השירים הישנים
והטובים שלא נס
לייחם נותנים לי
השראה ומוטיבציה
מיוחדת לחבר
ריקוד

שנים רבות, השיר שבוצע ע"י הזמרת **אופירה גלוסקא** בפסטיבל הזמר המזרחי 1972, ולאחרונה שמעתי אותו שוב והחלטתי ליצור את הריקוד.

וכן הסיפור המופלא על מנהיג יהודי ספרד ופורטוגל בתקופת גירוש ספרד **דון יצחק אברבנל**, שהיה מנהיג פילוסוף ושר האוצר הפורטוגלי עד שגורש, והשיר שמספר על כך שדון יצחק אברבנל המכובד שכל גדולי הגברים ניסו לשדך לו את בנותיהם, והוא בחר דווקא באסתריקה, נערה יהודייה פשוטה ויפה, חסרת ייחוס, שבה התאהב.

לריקוד ולשיר העממי והמקסים הזה השתדלתי לחבר ריקוד פשוט וקליט, ולשמחתי התקבל בהתלהבות בחוגים ברחבי הארץ.

צילום הריקוד: <https://bit.ly/3PR2zo5>

לריקוד ולשיר
העממי והמקסים
הזה השתדלתי
לחבר ריקוד
פשוט וקליט,
ולשמחתי התקבל
בהתלהבות
בחוגים ברחבי
הארץ.

צעדי הריקוד:

בלדה על אסתריקה

צורת קבוצה: זוגות במעגל

משקל: 3/4 (ברישום כל ספרה מייצגת תיבה)

מבנה הריקוד: בית אחד שני חלקים

רשומים צעדי הבן, הבת מבצעת במנוגד.

חלק א': עמידה רגילה, פנים נכ"ש, אחיזה רגילה

1 צעדת ואלס לפנים בשמאל.

2 צעד לפנים בימין תוך פניה ימינה-לאחור, ללא

עזיבת הידיים הפנימיות העולות למעלה, כעת

כחיצוניות (1); הנחת אצבעות רגליים פנימיות

בהדגשה בין בני הזוג (2-3). ידיים פנימיות

אחוזות ל מטה.

3 צעד לאחור במקום ברגל שמאל (1); ימין

לפנים במקום (2); שמאל לפנים נכ"ש (3).

4 פניה ימינה-לאחור לעמידת המוצא.

5 צעדת ואלס לפנים בשמאל (ואלס פתוח).

6 בצעדת ואלס לפנים בשמאל, הבת מסתובבת

שמאלה, מתחת ימינו של הבן, תוך התקדמות

לפנים. הבן מלווה בצעדת ואלס לפנים בימין.

מסיימים פא"פ.

7-8 באחיזת ואלס סגורה סיבוב ביחד בשתי

צעדות ואלס וחוזרים לעמידת המוצא.

9-16 כמו 1-8 חוזר שנית, מסיימים פא"פ גב הבן

למ"מ.

חלק ב': פא"פ אחיזת ידיים רחבה

1 צעדת באלאנס בשמאל שמאלה (הבת בימין

ימינה).

2 הבן באלאנס בימין ימינה מלווה את הבת

המסתובבת שמאלה מתחת ליד שמאל שלה

האחוזת בימינו של הבן.

3 כמו 1.

4 כמו 2 כמו 4 בהחלפת תפקידים.

5 אחיזה רחבה נכ"ש: פתיחה בשמאל שמאלה

(1); שיכול ימין מאחורי שמאל (2); שמאל

שמאלה (3).

- 6 שיכול ימין לפני שמאל (1); הנפת שמאל שמאלה (2); שהייה (3).
7 שמאל בשיכול מאחורי ימין ימינה (1); ימין ימינה (2); שיכול בשמאל לפני
ימין ימינה (3).
8 בצעדת ואלס 3/4 סיבוב ימינה (הבת שמאלה. מסיימים עם פנים נכ"ש.
9 3 צעדים לפני ברגל חיצונית כשידיים פנימיות צמודות לצד הגוף ואל בן הזוג.
10 ימין לפני בתנועה חדה תוך פנייה שמאלה לעמידת גב אל גב כשהידיים
האחוזות מונפות לכיוון התנועה (1) שהייה (2-3).
11 פניה שמאלה (הפנים בכ"ש): צעדת ואלס לפני בכ"ש בשמאל (הבת
בימין).
12 פתיחה ברגל ימין והנחת אצבעות ימין ימינה, תוך פניה למצב של פא"פ,
גב הבן למ"מ, הידיים פרוסות לצדדים ללא אחיזה (1); שהייה (2-3).
13 פנייה שמאלה וצעדת ואלס לפני-נכ"ש ברגליים חיצוניות.
14 ימין לפני (1); שמאל במקום מאחור (2); ימין לפני תוך פניה ימינה
לפא"פ עם בן הזוג (3).
15-16 סיבוב ביחד בשתי צעדות ואלס בהתקדמות נכ"ש
* בפעם השנייה של הריקוד חלק ב' חוזר פעמיים.

בלדה על אסתריקה

לחן: חיים צור; מילים: יוסי בכר; ביצוע: אופירה גלוסקא

והיום זו אסתריקה
הפוסעת לחופה
ביד דון יצחק החזיקה
כה זוהרת ויפה
חן ויופי הן לא הבל,
היחוס אינו חשוב
דון יצחק ואסתריקה
זאת הוכיחו שוב ושוב.
מי מילל...

ענוגה היא אסתריקה
עפעפיה מורדים
כשניגש מיד הסמיקה
בפני בן העשירים
הבנות כולן קינאו בה
איך מצאה שידוך מוצלח
בת ללא יחוס ראו בה
שאף גבר לא ייקח.
מי מילל...

השמועה עשתה כנפיים
דון יצחק אברבנל
מצא זיווג מן השמיים
אסתריקה עוזיאל
נדוניה איך תמצא לה
כי אביה רק חייט
כבר שנים כולם אמרו לה
לא ירצה בך אף אחד.

פזמון:

מי פילל ומי מילל
שאסתריקה תינשא
לדון יצחק, לדון יצחק
לדון יצחק אברבנאל.

דון יצחק לעיר הגיע
מטבעות לרוב פיזר
גם דברי חוכמה השמיע
וכל אב אחריו חיזר
בפינת השוק מצא הוא
נערה שחורת שיער
מכל בנות העיר יפה היא
רק בה דון יצחק יבחר.
מי מילל...

חוויות בעין המצלמה

שמורת טבע

חוגגים יומולדת 91 למושיקו יצחק הלוי

חיים צמח

אליו לפתיחת החוג ולהמשך תפעולו. כמובן שנעניתי בשמחה ובהתלהבות.

החוג פועל אחת לחודש בין השעות 20:30-23:45, בכל יום רביעי בשבוע הראשון של כל חודש, באולם הגלגליות בבית דני בתל אביב. במהלך הערב נרקדים ריקודים נבחרים של רפרטואר מכל הזמנים ומושיקו מלמד מדי פעם ריקוד חדש שחיבר או מלטש אחד מריקודיו. זהו אחד הדברים המיוחדים את החוג, בו כוריאוגרף רב שנים, עתיר ניסיון וייחודי כל כך, מלמד את ריקודיו לבקשת הרוקדים.

עם השנים ובמהלכם התגבשה קבוצת אוהדים מושבעים של החוג, בו התארחו ומתארחים מדריכים וכוריאוגרפים רבים מהארץ ומחול. כל מפגש הוא חגיגה לגוף ולנפש ונחגגים בו אירועים מיוחדים וימי הולדת. במהלך השנים השתתפו מדריכים רבים בהפעלתו, כל פעם מישהו אחר וביניהם: **אייל קרבליניק, חיים שטריקברגר, מיכל בכר, משה אורון, אתי מעודה, שרון אלקסלסי, שגיא עזרן** ואחרים.

כולכם מוזמנים להצטרף לקבוצת הוואטסאפ: <https://bit.ly/3sdZ0zt> וכך תוכלו להצטרף אלינו לחוויה מיוחדת ומהנה זו.

משמאל: חיים צמח, מימי קוגן, מושיקו, נפתלי חייט

אשר התחלתי לרקוד ריקודי עם, כבר אז בנערותי, למדתי להכיר ולהוקיר את יצירתו ותרומתו הייחודית, המגוונת, העשירה והמקורית של **משה יצחק הלוי (מושיקו)** לפעילות תרבותית מופלאה זאת.

במהלך השנים השתתפתי במרבית ההשתלמויות שערך מושיקו בארץ, לימדתי ושילבתי רבות מיצירותיו בחוגים שהדרכתני ועשיתי ככל יכולתי להעביר לרוקדים את האיכות הייחודית המקורית, הגיוון והעושר התרבותי של יצירותיו.

שמחתי מאוד כאשר בשנת 2009 התקשר אלי מושיקו וסיפר לי כי פנו אליו רוקדים רבים ובקשו ממנו לפתוח חוג שבו יוכלו להתמקד בלימוד ריקודי האהובים והמיוחדים, שלא נלמדים במידה ראויה בחוגים האחרים, ובנוסף לשלב מגוון של ריקודים אהובים של מחברים אחרים. מושיקו ביקש ממני הצטרף

חוויות בעין המצלמה

חוויות בעין המצלמה

